

# **КОМПАНИЈА ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ А.Д.О. БЕОГРАД**

**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје  
31. децембар 2021. године**

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

### 31. децембар 2021. године

#### 1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ

Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (у даљем тексту: „Матично друштво“ или „Компанија“), као матично правно лице групације правних лица наведених у даљем тексту (заједно у даљем тексту: „Група“), је правно лице организовано као јавно акционарско друштво за обављање послова из делатности осигурања и других послова у складу са законом. Акције Матичног друштва листиране су на организованом тржишту – Београдска берза, Београд.

Седиште Матичног друштва је у Београду, Македонска улица бр. 4. Матични број Компаније је 07046898, а Порески идентификациони број (ПИБ) је 100001958.

Компанија је правни следбеник Компаније „Осигурање Дунав“ д.д. Београд организоване Одлуком Скупштине Деоничарског друштва за осигурање „Дунав“ усвојеној на IX седници одржаној 26. априла 1994. године и уписаној у регистар Привредног суда, у Београду, решењем IV-Fi бр. 9281/94, од 1. септембра 1994. године, а која је решењем Привредног суда у Београду II-Fi бр. 7821/97, регистарски уложак 4-01-00, од 3. јула 1997. године регистрована као акционарско друштво у складу са Законом о осигурању имовине и лица.

Решењем Агенције за привредне регистре у Београду, број 1992/2005 од 2. марта 2005. године, Компанија је преведена у Регистар привредних субјеката и регистрована као акционарско друштво за осигурање.

Компанија је организована у складу са Законом о осигурању („Службени гласник РС“ бр. 139/2014 и 44/2021) и Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“, број 36/2011, 99/2011 и 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021). Народна банка Србије је издала Решење Г. бр. 2959 од 25. априла 2016. године којим се утврђује да је Компанија ускладила своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте са одредбама Закона о осигурању и испунила услове који су прописани за обављање свих врста животних осигурања и свих врста неживотног осигурања из члана 8. и 9. Закона.

У циљу стицања добити, Компанија обавља делатност коју чине следећи послови осигурања за које је Компанија добила дозволу Народне банке Србије:

- **Послови животних осигурања:** (а) осигурање живота, (б) осигурање за случај венчања и рођења, (в) рентно осигурање, (г) допунско осигурање уз осигурање живота, (д) животна осигурања наведена под. (а), (б), (в) ове тачке везана за јединице инвестиционих фондова, (ђ) тонтине, које представљају осигурање у коме се осигураници договоре да ће заједнички капитализовати своје доприносе и тако капитализовану имовину поделити између оних осигураника који доживе одређену старост, односно између наследника умрлих осигураника, (е) осигурање с капитализацијом исплате, које се заснива на актуарским обрачунама и у коме осигураник као замену за једнократну или периодичну уплату премије прима исплате у одређеној висини и у одређеном периоду.
- **Послови неживотних осигурања:** (а) осигурање од последица незгоде, укључујући осигурање од повреда на раду и професионалних обољења, (б) добровољно здравствено осигурање, (в) осигурање моторних возила, (г) осигурање шинских возила, (д) осигурање ваздухоплова, (ђ) осигурање пловних објеката, (е) осигурање робе у превозу, (ж) осигурање имовине од пожара и других опасности, (з) остала осигурања имовине, (и) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, (ј) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, (к) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, (л) осигурање од опште одговорности за штету које покрива остале врсте одговорности, (љ) осигурање кредита, (м) осигурање јемства, које гарантује непосредно или посредно испуњење обавеза дужника, (н) осигурање финансијских губитака, (њ) осигурање трошкова правне заштите, (о) осигурање помоћи на путовању.

Компанија своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје делатности, у складу са утврђеном пословном политиком. Послови из делатности Компаније обављају се у Генералној дирекцији и огранцима Компаније - Главним филијалама осигурања.

У Генералној дирекцији обављају се послови из делатности осигурања, као и други послови у складу са законом, а који су од интереса за Компанију као целину. У Генералној дирекцији организује се, контролише и координира процес рада у области осигурања (за неживотна осигурања; за продају неживотних осигурања; за продају животних осигурања; за накнаду штета), као и у области финансијских послова, послова логистике, правних послова, послова из области људских ресурса, информатике, интерне ревизије, интерне контроле и контроле усклађености пословања, актуарских послова, послова управљања ризицима солвентности и послова маркетинга, као и послова комуникације и бриге о клијентима.

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

Компанија послује на целој територији Републике Србије, преко мреже коју чини 28 главних филијала осигурања неживота које су груписане у пет региона. Продајна мрежа животних осигурања своју делатност обавља преко једне главне филијале у оквиру које су образоване ниже организационе јединице.

Компанија као матично правно лице и њена зависна правна лица баве се пружањем услуга осигурања, саосигурања и реосигурања имовине и лица и пружањем других услуга у осигурању грађанима и правним лицима, те осталим регистрованим делатностима. Група у свом саставу има осам зависних правних лица и то:

- **„Дунав Ре“ а.д.о. Београд** (у даљем тексту: „Дунав Ре“), МБ: 07046901, седиште: Кнез Михаилова 6/II, Београд. Дана 1. јула 1977. године основано је друштво под називом Заједница реосигурања „Дунав Ре“, а 1. октобра 1990. године извршена је трансформација у деоничко друштво. „Дунав Ре“ је регистрован у Агенцији за регистрацију привредних субјеката под бројем 43206 дана 22. јула 2005. године као акционарско друштво за послове реосигурања. „Дунав Ре“ се бави преузимањем у реосигурање, односно ретроцесију ризика домаћих и иностраних осигуравајућих друштава (активни послови) и предајом у ретроцесију домаћим и иностраним реосигуравајућим друштвима вишкова ризика преузетих у реосигурање (пасивни послови);
- **„Дунав Турист“ д.о.о. Златибор** (у даљем тексту: „Дунав турист“), МБ: 17130706, седиште: Рујанска бб, Златибор. Дана 28. фебруара 1996. године основано је Хотелско туристичко друштво „Дунав турист“ д.о.о. Златибор у складу са Одлуком Управног одбора Компаније, број: 294-95 од 27. децембра 1995. године, а уписано у регистар Трговинског суда у Београду под бројем: 1-76164-00. Решењем Агенције за привредне регистре број: 26766 од 23. јуна 2005. године, друштво „Дунав турист“ д.о.о. Златибор је преведено у Регистар привредних субјеката. У складу са Уговором о спајању уз припајање бр. 27776/10 од 30. септембра 2010. године и Решењем Агенције за Привредне регистре бр. БД137920/2010 од 10. децембра 2010. године, извршена је статусна промена спајања уз припајање друштва „Дунав Трговина“ (МБ: 06539793) друштву „Дунав турист“. Основна делатност предузећа „Дунав турист“ је хотелијерство и туризам;
- **„Дунав Ауто“ д.о.о. Београд** (у даљем тексту: „Дунав ауто“), МБ: 17233777, седиште: Благоја Паровића 19, Београд, је друштво основано Одлуком Управног одбора Компаније од 25. фебруара 1999. године. Решењем Агенције за привредне регистре Републике Србије број 1546/2005 од 16. фебруара 2005. године, предузеће је уписано у Регистар Привредних субјеката, а основна делатност је технички прегледи моторних возила;
- **„Дунав Ауто логистика“ д.о.о. Београд** (у даљем тексту: „Дунав ауто логистика“), МБ: 21391646, седиште: Благоја Паровића 19, Београд, је друштво основано Одлуком УОП-III: 1186-2018 од 31. маја 2018. године повезаног правног лица „Дунав ауто“. Решењем Агенције за привредне регистре Републике Србије број БД 47625/2018 од 1. јуна 2018. године, предузеће је уписано у Регистар Привредних субјеката, а претежна делатност су техничко испитивање и анализе.
- **„Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд** (у даљем тексту: „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом), МБ: 17411233, седиште: Кнез Михаилова 10/V, Београд, је 8. марта 2007. године од стране Народне Банке Србије добило дозволу за оснивање и организовање друштва за управљање добровољним пензијским фондом, што је регистровано у Регистру привредних субјеката АПР 14. марта 2007. године под бројем БД 13170/2007. Основна делатност „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом је обављање послова пензијског осигурања као и адекватно управљање расположивим средствима пензијског фонда (пласирање): „Дунав“ добровољни пензијски фонд;
- **„Dunav Stockbroker“ а.д. Београд** (у даљем тексту: „Dunav Stockbroker“), МБ: 17170724, седиште: Коларчева 7, Београд, је основан 7. октобра 1997. године. У децембру 2011. године, Компанија постаје једини власник предузећа „Dunav Stockbroker“, Решењем Агенције за привредне регистре бр. БД 153353/2011 од 15. децембра 2011. године. Основна делатност „Dunav Stockbroker“-а је посредовање на финансијском тржишту у куповини или продаји хартија од вредности у туђе име и за туђ рачун, као и у своје име и за свој рачун. Поред наведеног, предузеће обавља и следеће послове: пружање саветодавних услуга у вези са емисијом и трговином хартијама од вредности, чување хартија од вредности и друге послове у вези са трговином хартија од вредности;

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

- „Дунав осигурање“ а.д.о. Бања Лука, Република Српска (у даљем тексту „Дунав осигурање“ Бања Лука), МБ:01431471, седиште: Веселина Маслеше 28, Бања Лука, Република Српска, је правни следбеник предузећа „Косиг Дунав осигурање“ Бања Лука које је основано 18. децембра 1991. године. „Дунав осигурање“ Бања Лука се бави осигурањем имовине и лица и осталим пословима осигурања за које је добило сагласност Агенције за осигурање Републике Српске, између осталог у подручје пословања овог повезаног правног лица такође спадају активности пласирања слободних новчаних средстава осигурања и помоћне делатности за осигурање и пензијске фондове. Директно учешће Матичног друштва у „Дунав осигурању“ Бања Лука износи 8,40%, а посредно учешће преко учешћа „Dunav Stockbroker“ износи 81,54 % што чини укупно 89,94%;
- „Дунав Ауто“ д.о.о. Бања Лука, Република Српска (у даљем тексту: „Дунав ауто“ Б. Лука), МБ:11068324, седиште: Југ Богданова бб, Бања Лука, Република Српска, је повезано правно лице „Дунав осигурања“ Бања Лука, а на основу одлуке број 1526/2010. године од 10. августа 2010. године. Основна делатност „Дунав Ауто“ Бања Лука је вршење техничких прегледа моторних возила и на тај начин пробијање на тржиште осигурања нарочито на подручју осигурања моторних возила; и

Укупан основни капитал Групе чини акцијски капитал 81,96% и друштвени капитал 18,04% при чему је већински власник акцијског капитала Република Србија са 93,59%. Структура акцијског капитала по акционарима приказана је у Напомени 37.1

Група је током 2021. године имала закључене уговоре са 75 посредника, 31 заступника за животна осигурања и 85 заступника за неживотна осигурања на територији Републике Србије, док је на територији Републике Српске и федерације БиХ имала закључен уговоре са 26 посредника и 18 заступника за неживотна осигурања. Такође, Група је у току 2021. године имала закључених 236 уговора о заступању у складу са чланом 113. Закона о осигурању и 385 уговора са техничким прегледима са правним лицима и предузетницима не територији Републике Србије.

Просечан број запослених Групе на основу стања на крају сваког месеца у 2021. години износи 3.730 (2020. година: 3.716 запослених).

## **2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД**

### **2.1. Обим и основа за консолидовање**

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (матичног правног лица) и следећих зависних правних лица у земљи и иностранству (заједно: „Група“):

Бр.	Назив зависног правног лица	31. децембар 2021. % учешћа	31. децембар 2020. % учешћа
1	„Дунав Ре“	88,63%	88,41%
2	„Дунав турист“	96,23%	96,15%
3	„Дунав ауто“	100,00%	100,00%
4	„Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом	100,00%	100,00%
5	„Dunav Stockbroker“	100,00%	100,00%
6	„Дунав осигурање“ Бања Лука	89,94%	89,94%
7	„Дунав ауто“ Бања Лука	89,94%	89,94%
8	„Дунав ауто логистика“	100,00%	100,00%

Консолидовани финансијски извештаји представљају финансијске извештаје Групе презентоване као извештај јединственог економског ентитета. Група има контролу над правним субјектом онда када има моћ над правним лицем у које је инвестирано, ако је изложена ризику од инвестирања, односно када има право на варијабилни принос по основу свог ангажовања у том правном субјекту, те може да утиче на принос по основу овлашћења која има у том правном субјекту.

Зависна правна лица се у целости консолидују од дана када се контрола пренесе на Групу, а искључују из консолидације од дана када наведена контрола престане.

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

Све трансакције између чланица Групе, салда и сви нереализовани приходи и расходи по основу међусобних трансакција су елиминисани приликом састављања консолидованих финансијских извештаја.

Група је саставила консолидоване финансијске извештаје коришћењем једнообразних рачуноводствених политика за сличне трансакције и остале догађаје под сличним околностима. Ако је чланица Групе за сличне трансакције и догађаје у сличним околностима користила рачуноводствене политике различите од рачуноводствених политика Компаније (као матичног правног лица), извршене су одговарајуће корекције приликом састављања консолидованих финансијских извештаја. Финансијски извештаји Матичног друштва и зависних правних лица коришћени у састављању приложених консолидованих финансијских извештаја сачињени су на исти извештајни датум.

**2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја**

Група је у обавези да примењује прописе матичног правног лица односно у складу са тим, да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству ("Сл. гласник РС", бр. 73/2019 и 44/2021), Законом о осигурању (Службени гласник РС, 139/2014 и 44/2021), Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање (Службени гласник РС, бр. 135/2014 и 102/2015) и осталим релевантним подзаконским актима Народне банке Србије, као и осталом применљивом законском регулативом у Републици Србији.

Група, је обавези да примењује превод Међународних стандарда финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународне рачуноводствене стандарде ("МРС"), Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда ("IFRIC"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB"), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија („Министарство“).

Превод МСФИ који утврђује и објављује Министарство чине основни текстови МРС, односно МСФИ, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, као и тумачења издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда у облику у којем су издати и који не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је саставни део стандарда, односно тумачења.

На ове финансијске извештаје је примењено Решење о утврђивању превода Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) број: 401-00-4351/2020-16 од 10. септембра 2020. године („Службени гласник РС", бр. 123/2020 и 125/2020). Преведени стандарди утврђени наведеним решењем примењују се од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године.

С обзиром на напред наведено и на то да поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке који у појединим случајевима одступају од захтева МСФИ као и то да је Законом о рачуноводству динар утврђен као званична валута извештавања, рачуноводствени прописи Републике Србије могу одступати од захтева МСФИ што може имати утицај на приложене финансијске извештаје. Сходно томе, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ на начин како је то дефинисано одредбама МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“.

Приликом састављања ових финансијских извештаја, Друштво није применило МСФИ и МРС који у својим одредбама дозвољавају ранију примену нити је применило стандарде чији превод није утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

У складу са захтевима МСФИ 4 Уговори о осигурању дозвољава осигуравачима који испуњавају специфичне критеријуме да примењују изузеће примене за прелазни период којим су ослобођени захтева стандарда МСФИ 9 до тренутка примене МСФИ 17 уговори о осигурању. С обзиром да испуњава захтеване специфичне критеријуме (Друштво се се одлучило за коришћење изузећа примене. У складу са наведеним МСФИ 9 ће бити примењен истовремено са применом МСФИ 17.

Компанија је у обавези да саставља консолидоване финансијске извештаје за Групу за годину која се завршава 31. децембра 2021. године, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије и исте достави Агенцији за привредне регистре до краја априла 2022. године.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту. Група је у састављању ових консолидованих финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике обелодањене у Напомени 3.

У складу са Законом о рачуноводству, консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар (РСД) представља званичну извештајну и функционалну валуту у Републици Србији.

### **2.3. Начело сталности пословања**

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са концептом наставка пословања, који подразумева да ће Група наставити да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности.

### **2.4. Коришћење процењивања**

Презентација консолидованих финансијских извештаја у складу са рачуноводственим стандардима и прописима који се примењују у Републици Србији захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања консолидованих финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода.

Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процењених износа.

У даљем тексту наведене су кључне процене и претпоставке које садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза у току наредне финансијске године.

#### **Исправка вредности потраживања**

Група врши процену наплативости потраживања, као и обрачун исправке вредности за сва сумњива и спорна потраживања, а на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне обавезе.

Процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања осим оне која је формирана у приложеним консолидованим финансијским извештајима.

#### **Процене везане за формирање техничких резерви**

Најзначајније процене везане за финансијске извештаје Групе односе се на формирање техничких резерви. Група има опрезан приступ формирању резерви и примењује прописе Народне банке Србије и Агенције за осигурање Републике Српске. Група запошљава овлашћене актуаре који су задужени, између осталог и за обрачун техничких резерви.

Основне претпоставке коришћене при обрачуна математичке резерве осигурања живота и Лат теста су у напомени 38.1 док су претпоставке у вези са обрачуном резервисаних штета обелодањене у напомени 46.

#### **Фер вредност финансијских инструмената**

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Група примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки. Код финансијских инструмената који имају мањи обим трговине и чије тржишне цене су самим тим мање транспарентне, утврђивање фер вредности је субјективније, односно захтева већи степен коришћења процене у зависности од ликвидности инструмента, концентрације ризика, несигурности на тржишту, претпоставки везаних за цену и осталих фактора који утичу на конкретан финансијски инструмент.

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

**Процена фер вредности некретнина и инвестиционих некретнина**

Фер вредности грађевинских објеката класификованих као некретнине, односно као инвестиционе некретнине, процењује се од стране квалификованих проценитеља. Некретнине и инвестиционе некретнине су биле предмет процене на дан 31. децембра 2021. године од стране независног проценитеља. Детаљи у вези резултата анализе као и примењених метода процене, обелодањени су у Напоменама 288. и 29. уз консолидоване финансијске извештаје.

**2.5. Извештавање по сегментима**

Основни извештајни сегменти Групе су пословни сегменти, односно посебно организовани сегменти за поједине врсте послова осигурања којима се бави. Основни извештајни сегменти су приказани у складу са Законом о осигурању и Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање и то су:

- (а) Животна осигурања збирно, а посебно и:
  - осигурање живота; и
  - животна осигурања осим осигурања живота.
- (б) Неживотна осигурања збирно, а посебно и:
  - осигурање од последица незгоде и добровољно здравствено осигурање;
  - осигурање возила;
  - осигурање пловних објеката и транспорта;
  - осигурање ваздухоплова;
  - имовинска осигурања;
  - осигурање од одговорности;
  - осигурање кредита и јемства; и
  - неживотна осигурања која нису сврстана у подгрупе.

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА**

Група конзистентно примењује усвојене рачуноводствене политике у свим периодима презентираним у консолидованим финансијским извештајима, осим у делу који се односи на прву примену МСФИ 16 Лизинг. Упоредне податке представљају финансијски извештаји Групе на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2021. године. Група је за потребе боље презентације кориговало у одређеним сегментима упоредне податке. Основне рачуноводствене политике примењене код састављања поједначних финансијских извештаја наведене су даље у тексту.

**3.1. Некретнине, опрема и инвестиционе некретнине****3.1.1. Некретнине и опрема које служе за обављање делатности**

Земљишта, грађевински објекти и опрема су материјална средства која Група држи за пружање услуга или у административне сврхе и за која се очекује да ће се користити дужи од једног обрачунског периода. Почетно признавање врши се по набавној вредности.

Након почетног признавања, земљишта и некретнине се исказују по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштену (фер) вредност на дан ревалоризације (процене), умањену за укупан износ исправке вредности по основу обрачунате амортизације и укупан износ исправке вредности по основу обезвређења, све у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

Процена фер вредности земљишта и некретнина врши се довољно често, односно када год постоје индиције да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. У сваком случају, процена земљишта и некретнина се врши сваке три године од стране овлашћеног процењивача, у складу са Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друштва за осигурање.

Некретнине у власништву Групе биле су предмет процене на дан 31. децембра 2021. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности чији су ефекти приказани у оквиру напомене 28. и 29.

Након почетног признавања сва средства опреме (изузев уметнина) исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења, односно применом основног поступка предвиђеног рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Након почетног признавања, уметничка дела (уметничке слике) која нису набављена или се држе у циљу стицања добити, исказују се по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштenu (фер) вредност на дан ревалоризације. Процена уметничких дела се врши регуларно када постоје индиције да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. Амортизација уметничких дела се не обрачунава.

**Амортизација**

За обрачун амортизације некретнина и опреме, примењује се пропорционални метод. Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са пореским прописима.

Основицу за обрачун амортизације чини набавна вредност (за средства која се вреднују применом основног поступка) односно ревалоризована набавна вредност (за средства која се вреднују применом алтернативног поступка), по одбитку процењене преостале вредности средстава на крају процењеног века коришћења. Ако је преостала вредност средстава безначајна, сматра се да је једнака нули.

Стопе амортизације које су биле у примени за обрачун амортизације за 2021. и 2020. годину дате су у наставку (у %):

	2021.	2020.
Грађевински објекти	1,30 - 100,00%	1,69 - 50,00%
Рачунарска опрема	20,00%	20,00%
Возила	14,28%	16,67%
Остала опрема	7,00 - 33,33%	7,00 - 33,33%

Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са Законом о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 и 118/2021), Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе („Службени гласник РС“, бр. 116/2004, 99/2010, 104/2018 и 8/2019) и Правилником о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Службени гласник РС“, бр. 93/2019), што резултира у одложеним порезима (Напомена 06).

Група на крају сваке пословне године у којој не врши процену некретнина, са ревалоризационих резерви преноси у нераспоређену добит део ревалоризационих резерви који представља разлику између амортизације засноване на ревалоризационој књиговодственој вредности средства и амортизације засноване на првобитној набавној вредности средства.

**МСФИ 16 „Лизинг“**
*Рачуноводствене политике у примени до 1. јануара 2021. године*

По основу уговора о лизингу Група се појављује као корисник лизинга. Група класификује лизинг као финансијски у случају када је уговором регулисано да се у основи сви ризици и користи по основу власништва над предметом лизинга преносе на корисника лизинга. Сви остали уговори о лизингу се класификују као уговори о оперативном лизингу.

Лизинг уговори који се односе на закуп пословног простора углавном представљају оперативни лизинг. Сва плаћања током године по основу оперативног лизинга, евидентирана су као трошак у билансу успеха, равномерно праволинијски током периода трајања лизинга.

Средства које се држе по основу уговора о финансијском лизингу се признају као средства Групе по њиховој фер вредности или, ако је та вредност нижа, по садашњој вредности минималних лизинг рата, утврђених на почетку трајања уговора о лизингу. На дан биланса стања обавеза за лизинг је исказана по садашњој вредности минималних лизинг плаћања.

Лизинг рате су подељене на део који се односи на финансијски трошак и део који умањује обавезу по основу финансијског лизинга, тако да се постигне константна каматна стопа на преосталом делу обавезе. Финансијски трошак се исказује директно као расход периода.



## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

*Рачуноводствене политике у примени од 1. јануара 2021. године**Група као корисник лизинга*

Група на почетку уговора врши процену да ли је у питању уговор о лизингу или садржи лизинг. Уговор о лизингу или уговор који садржи лизинг постоји ако уговор преноси право на контролу употребе препознатљиве имовине током одређеног временског периода у замену за накнаду. У циљу утврђивања да ли уговор садржи право управљања и контроле над препознатљивом имовином Група се руководи дефиницијама које су дате у МСФИ 16. На дан почетка трајања лизинга врши се признавање средства као права коришћења које се састоји од права коришћења односног средства, и обавезе по основу лизинга, која се састоји од обавезе за плаћање лизинга.

Група одређује рок закупа као период током кога закуп не може бити раскинут, укључујући:

- а) период за који се примењује опција за продужење закупа, ако је оправдано извесно да ће купац искористити ту опцију, и
- б) период за који се примењује опција за раскид закупа, ако је довољно извесно да купац неће искористити ту опцију.

Група примењује процењени период трајања лизинга у складу са пословном стратегијом и искуством.

*Имовина са правом коришћења*

Група препознаје имовину са правом коришћења на дан почетка закупа (тј. датум када је одређена имовина доступна за употребу). Имовина са правом коришћења вреднује се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и губитке од умањења и прилагођава се за свако поновно мерење обавеза из закупа. Набавна вредност имовине са правом коришћења укључује износ признатих обавеза закупа, почетно насталих директних трошкова и плаћања закупа извршена на или пре почетног датума закупа, умањених за примљене подстицаје за закуп. У набавну вредност такође се укључују и трошкови демонтаже и уклањања имовине узете на лизинг као и трошкови довођења такве имовине у њено првобитно стање.

Имовина са правом коришћења амортизује се пропорционално, током краћег рока трајања закупа или процењеног корисног века имовине. Амортизација имовине са правом коришћења у обрачунском периоду обрачуната је линеарним моделом, полазећи од садашње вредности будућих обавеза по основу закупа на дан прве примене стандарда и претпостављеног века коришћења средстава (непокретности од 5 година).

С обзиром да прописана билансна шема у обрасцу биланса стања не садржи имовину са правом коришћења као посебну ставку, Група је исту приказала у оквиру некретнина, постројења и опреме (напомена 28.)

*Обавезе за лизинг*

На дан почетка лизинга, Група признаје обавезе за лизинг по садашњој вредности будућих плаћања по основу лизинга са стањем на дан почетка лизинга, коришћењем имплицитне дисконтне стопе која је садржана у лизингу или по инкременталној стопи задуживања Групе уколико имплицитну дисконтну стопу садржану у лизингу није могуће утврдити на прихватљиво доступан начин. Утврђивање инкременталне каматне стопе врши се комбиновањем података из различитих екстерних извора финансирања прилагођених за конкретне услове и период трајања лизинга и врсте имовине која се узима у лизинг.

Плаћања лизинга укључују фиксна плаћања умањена за сва примања подстицаја за лизинг, променљива плаћања лизинга које зависе од индекса или стопе, и износи за које се очекује да ће бити плаћени као гаранција за преосталу вредност.

Након почетног признавања обавезе за лизинг се амортизују методом ефективне каматне стопе. Поред тога, књиговодствена вредност обавеза за лизинг се поново мери ако постоји измена, промена рока трајања лизинга, промена плаћања лизинга (нпр. промене у будућим плаћањима које су последица промене индекса или стопе коришћене за утврђивање таквих плаћања лизинга) или промена у процени опције за куповину тог основног средства. Ефекти поновног мерења обавеза за лизинг укључују се и у вредност признате имовине са правом коришћења, или се признају у билансу успеха у случају да је имовина са правом коришћења у целости амортизована и сведена на нулу.

МСФИ 16 „Лизинг“ замењује МРС 17 „Лизинг“, ИФРИЦ 4 „Утврђивање да ли уговор садржи елементе лизинга“, СИЦ 15 „Оперативни лизинг – подстицаји“ и СИЦ-27 „Процена суштине трансакција која укључује правни облик лизинга“. Стандард утврђује принципе за признавање, мерење, презентације и обелодањивања закупа и захтева да закупци признају већину закупа у билансу стања.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Рачуноводство закуподавца се према МСФИ 16 значајно не мења у односу на МРС 17. Закуподавци ће и даље класификовати закупе као оперативне или финансијске лизинге користећи сличне принципе као у МРС 17. Дакле, МСФИ 16 није имао утицаја на закупнине у којима се Друштво може појавити као закуподавац.

Група је усвојила МСФИ 16 користећи модификовану ретроспективну методу усвајања са датумом иницијалне примене од 1. јануара 2021. године. Према овој методи, стандард се примењује ретроспективно, уз кумулативни ефекат прве примене стандарда признатог са датумом почетка примене. Група је изабрала да користи практични прелаз да не преиспитује да ли је уговор лизинг или садржи лизинг на дан 1. јануар 2021. године. Уместо тога, Група је применила стандард само на уговоре који су претходно идентификовани као закупи применом МРС 17 и ИФРИЦ 4 на дан почетне примене.

Усклађивања призната приликом усвајања МСФИ 16 на дан 1. јануара 2021. и 31. децембра 2021. године, била су следећа:

**У хиљадама РСД**

Недисконтована обавеза за закуп призната у складу са МСФИ 16 на дан 1. јануар 2021.	512.121
<i>Минус: дисконт обрачунат коришћењем инкременталне каматне стопе</i>	<i>(72.591)</i>
Дисконтована обавеза по основу оперативног лизинга на дан 1. јануара 2021. године	439.530
Плус: повећање обавеза по основу закупа у току године	99.630
Плус: <i>дисконт обрачунат коришћењем инкременталне каматне стопе</i>	<i>15.131</i>
<i>Минус: смањење обавеза по основу закупа у току године</i>	<i>(105.148)</i>
Плус: <i>смањење дисконта</i>	<i>-</i>

**Укупно обавеза по основу финансијског лизинга призната у складу са МСФИ 16 на дан 31. децембар 2021. године**
**449.143**

Од чега:

- Текуће обавезе по основу закупа	112.215
- Дугорочне обавезе по основу закупа	336.928

Право коришћења средства везана за закуп одмерено је по износу који је једнак обавези за закуп на дан 1. јануар 2021. године

Признато право коришћења средстава односи се на следећа средства на дан 1. јануар 2021. године:

- Некретнине	439.530
--------------	---------

**Укупно право коришћења средстава**
**439.530**

Промена рачуноводствене политике утицала је на следеће ставке у билансу стања на дан 1. јануар 2021. године:

Право коришћења средстава – повећање	439.530
Обавезе по основу закупа – повећање	439.530

Приликом прве примене МСФИ 16, Група је користила могућности практичне примене дозвољене стандардом као што су употреба једне дисконтне стопе на читав портфолио закупа са разумно сличним карактеристикама у зависности од периода трајања лизинга, употреба искуства приликом дефинисања периода закупа у ситуацијама када уговор садржи опције за продужење или прекид закупа и сл.

Група је на дан прве примене извршила анализу свих уговора који су имали елементе закупа и признало и признала све уговоре који јесу уговори о закупу у складу са МСФИ 16.

Група је применила дозвољена изузећа од примене МСФИ 16 на датум почетног признавања за уговоре о закупу мале вредности и за уговоре о закупу са краткорочним роком закупа.

Приликом мерења обавеза за закуп, Група примењује инкременталну стопу задуживања. Просечна пондерисана каматна стопа која је коришћена приликом дисконта обавеза за лизинг објеката износи 3,674%.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године****3.1.2. Инвестиционе некретнине**

Инвестиционе некретнине су непокретности (земљишта или зграде – или делови зграда – или и једно и друго), које Група (као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за обављање властите делатности или продаје у оквиру редовног пословања.

Почетно одмеравање инвестиционих некретнина врши се по набавној вредности која укључује трошкове трансакције. Након почетног признавања, накнадно одмеравање инвестиционе некретнине врши се према методу поштене (фер) вредности. Повећање фер тржишне вредности исказује у оквиру прихода, а смањење у оквиру расхода периода. У складу са тим, не обрачунава се амортизација инвестиционих некретнина.

Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

**3.2. Умањење вредности нематеријалне имовине**

На сваки датум биланса стања Група преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Група процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања, која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тога средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа.

Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда која се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризованом износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вредности.

Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

**3.3. Остали дугорочни финансијски пласмани и финансијски пласмани**

Дугорочне хартије од вредности које се држе до доспећа се исказују у износима који одговарају амортизованом трошку на дан билансирања, по коме се ова финансијска средства одмеравају приликом почетног признавања, умањена за исплате главнице, уз додавање или одузимање акумулиране амортизације применом метода ефективне камате за све разлике између почетног износа и износа при доспећу и уз одузимање за исправку вредности по основу обезвређења вредности или ненаплативости.

**3.4. Финансијска средства**

Група признаје финансијско средство онда када постане једна од уговорених страна у финансијском инструменту. Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Група обавезала да ће купити или продати финансијско средство.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

У зависности од намере са којом су стечена, Група финансијска средства распоређује у једну од следећих категорија:

- Финансијска средства која се држе до доспећа;
- Финансијска средства намењена трговању;
- Финансијска средства расположива за продају; и
- Зајмови (кредити) и потраживања.

Финансијска средства се иницијално признају по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове за сва финансијска средства која се не исказују по фер вредности, чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха.

Фер вредност је цена која би се наплатила за продају средства, или платила за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту, на датум одмеравања. Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати стицању, емитовању, или отуђењу неког финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства престају да се признају када Компанија изгуби контролу над уговорним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмента реализована, истекла, напуштена или уступљена.

#### **3.4.1. Финансијска средства која се држе до доспећа**

У категорију финансијских средстава која се држе до доспећа, Група класификује недериватна финансијска средства која испуњавају следеће услове: (1) имају фиксне или одредиве исплате; (2) имају фиксно доспеће и (3) постоји намера и могућност да се држе до доспећа.

Улагања у хартије од вредности које се држе до доспећа се вреднују по амортизованој вредности, коришћењем метода ефективне каматне стопе.

Амортизована вредност је набавна вредност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вредности и износа доспећа и умањена за отплате главнице, и умањена за било који отпис услед обезвређивања или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспећа.

Приходи настали у периоду држања хартија од вредности у портфолију Групе се приказују као приходи од камата. Све куповине и продаје хартија од вредности се рачуноводствено евидентирају у моменту трансакције.

#### **3.4.2. Финансијска средства намењена трговању**

Финансијска средства намењена трговању представљају део портфолија финансијских средстава којима Група управља и за који постоји доказ да су:

- Стечена са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности;
- Финансијска средства за краткорочно остваривање добити; или

Финансијска средства намењена трговању се иницијално вреднују по фер вредности. Фер вредност код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини/стицању/издавању финансијског средства. Ови трошкови се у целости евидентирају на терет биланса успеха у тренутку куповине/стицања/издавања.

Фер вредност финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је уобичајена трансакциона цена. Накнадно мерење финансијских средстава намењених трговању се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промене фер вредности финансијских средстава намењених трговању обухватају се у корист/на терет биланса успеха периода у коме су настале.

#### **3.4.3. Финансијска средства расположива за продају**

Почетно мерење финансијских средстава која су расположива за продају врше се по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини односно стицању.

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

Накнадно мерење финансијских средстава која су расположива за продају се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства или у случају одсуства активног тржишта, на основу најбоље процене Компаније о износу фер вредности наведених улагања коришћењем метода дисконтовања новчаних токова.

Добици и губици од усклађивања вредности признају се у корист, односно на терет ревалоризационих резерви у оквиру капитала. Смањење вредности услед постојања објективног доказа умањења вредности, признаје се као добитак или губитак периода.

**3.4.4. Краткорочна потраживања и пласмани**

Краткорочна потраживања и пласмани су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Почетно мерење пласмана и потраживања врши се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховом издавању.

Накнадно вредновање кредита и пласмана врши се по амортизованој набавној вредности применом ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује процењене будуће новчане токове (приливе и одливе) на иницијалну књиговодствену вредност кредита или пласмана (садашњу вредност), за очекивани век трајања кредита или пласмана.

Добици и губици услед амортизације се признају у нето износу у корист и / или на терет биланса успеха. Приходи по основу камата и накнада обрачунавају се применом ефективне каматне стопе на амортизовану вредност.

Ако постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вредности зајмова (кредита) и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског средства (тј. ефективној каматној стопи израчунатој приликом почетног признавања).

Признавање импаритетних губитака се врши на терет консолидованог биланса успеха. Износи за које је вредност ових средстава умањена по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправке вредности. Уколико се износ импаритетног губитка смањује услед догађаја насталих након његовог иницијалног признавања, укидање импаритета се врши у корист консолидованог биланса успеха, али укидање импаритета не може да буде у износу већем од амортизоване вредности која би била на дан укидања да импаритет није био признат.

**3.5. Потраживања по основу премије осигурања и остала краткорочна потраживања**

Потраживања за премију осигурања представљају потраживања од уговарача осигурања, односно осигураних лица за полисирану премију осигурања у складу са уговореним условима у закљученој полиси осигурања. Висина премије осигурања утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усваја надлежни орган друштава која обављају послове осигурања у оквиру Групе.

Уколико је потраживање исказано у страном валути приликом почетног признавања, Група потраживање изражава у динарима, тако што се на износ у страном валути примењује званични средњи курс те стране валуте. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода.

Потраживања исказана у страном валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

**3.6. Потраживања за више плаћен порез на добитак**

Потраживања за више плаћен порез на добитак представља аконтацију пореза на добит за текућу годину. Утврђује се на основу опорезиве добити за претходну годину.

**3.7. Исправка вредности потраживања**

Уколико постоји вероватноћа да Група неће бити у стању да наплати све доспеле износе према уговореним условима, руководство процењује износ исправке вредности којом се потраживања свODE на реалну вредност.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Група процењује вредност и наплативост потраживања по уговорима о осигурању и обезвређеност осталих краткорочних потраживања, односно одговарајућу исправку вредности тих потраживања, сагласно Правилнику о начину процењивања потраживања. Сходно наведеном Правилнику, Група врши појединачну и општу исправку вредности потраживања.

Појединачна исправка вредности у висини целокупног износа потраживања врши се за:

- потраживања која нису наплаћена у року од три месеца од дана доспелости;
- потраживања са сумњивим или спорним правним основом;
- потраживања за камате и
- потраживања од контролисаних правних лица.

Поред тога, потраживања чији износ прелази 1% гарантне резерве Матичног друштва, исправљају се у оном износу у ком се процени ризик њиховог враћања у будућем периоду за сваког комитента посебно.

Општу исправку вредности потраживања за премију осигурања Група врши на основу процене финансијске способности и трајања доцње у измиривању обавеза према Компанији. Група општу исправку вредности врши тако што прво све осигуранике – правна лица за премију осигурања класификује у једну од три категорије:

Категорија I – потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима; потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно са доцњом до три месеца, при чему се наведена потраживања не исправљају.

Категорија II – потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника, као и потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до 9 месеци, при чему се за исправку вредности потраживања примењује проценат израчунат односом укупно ненаплаћене и укупно фактурисане премије осигурања у последње три године које претходе години у којој се формира исправка.

Категорија III – потраживања од дужника који своје обавезе измирује са доцњом од преко 9 месеци, при чему се исправка вредности формира до 100% потраживања.

Признавање ефеката промене исправке вредности потраживања се врши на терет консолидованог биланса успеха. Износи за које је потраживање умањено по наведеном основу евидентирају се преко рачуна исправке вредности.

### **3.8. Готовина и готовински еквиваленти**

Под готовином се подразумевају новчана средства у динарима и страниј валути и средства на динарским и девизним рачунима код пословних банака.

Готовински еквиваленти су краткорочне, високо ликвидне инвестиције које се могу брзо претворити у познате износе готовине, и које нису под утицајем значајног ризика промене вредности. Хартије од вредности као готовински еквиваленти, депозити по виђењу и готовина процењују се на следећи начин:

- ако су у домаћој валути процењују се по номиналној вредности;
- ако су у страниј валути процењују се по номиналној вредности применом средњег курса Народне банке Србије за односну валуту на дан биланса стања.

Сва накнадна вредновања позиција готовине и готовинских еквивалената на дан биланса стања признају се као приходи или расходи у консолидованог билансу успеха.

### **3.9. Активна временска разграничења**

#### **Разграничени трошкови прибаве осигурања**

Група врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа резерве за преносне премије у укупној премији.

Разграничени трошкови прибаве, као активна временска разграничења, користе се због равномерног терећења укупних трошкова посматраног пословног периода, и што реалнијег приказа коначног пословног резултата.

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

**Техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара**

Техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара чине резерве за преносне премије и резервисане штете које падају на терет саосигуравача и реосигуравача.

Удео реосигурања и саосигурања у техничким резервама израчунава се у складу са уговорима о реосигурању и саосигурању односно у складу са Правилником о начину утврђивања износа резервисаних штета узимајући у обзир износе бруто техничких резерви.

**3.10. Капитал и резерве**

Капитал Групе чини основни (акцијски) и остали капитал, резерве, ревалоризационе резерве по основу ревалоризације некретнина и опреме (уметнине), нереализовани добици и губици, учешћа без праве контроле, нераспоређена добит, односно губитак ранијих година и добитак, односно губитак текуће године.

Основни и остали капитал исказује се у номиналној вредности, а вредност акцијског капитала представља производ броја емитованих акција и њихове номиналне вредности.

Група је дужна да у свом пословању одржава основни капитал најмање у висини која је прописана чланом 27. Закона о осигурању, односно у нивоу не мањем од 3.200.000 EUR за животна осигурања и 3.200.000 EUR за све врсте неживотних осигурања.

Резерве Групе обухватају емисиону премију, законске, статутарне и друге резерве.

Ради обезбеђивања трајног измирења обавеза и подношења ризика у пословању, осигуравајуће друштво формира гарантну резерву у складу са Законом о осигурању и Одлуком о адекватности капитала друштва за осигурање/реосигурање („Службени гласник РС“, бр. 51/2015). Гарантну резерву чине примарни капитал и допунски капитал, умањени за специфициране одбитне ставке.

**3.11. Дугорочна резервисања****Математичка резерва**

Обрачун математичке резерве врши се у складу са Техничким основама животних осигурања, и Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017).

Резерва се обрачунава применом начела актуарске математике животних осигурања по нето проспективној методи. Обрачун се за сваки производ осигурања врши на основу верификованих актуарско - техничких основа за обрачун математичке резерве, откупних и капиталисаних вредности и учешћа у добити, коришћењем претпоставки конзистентних са претпоставкама тарифног система коришћеним при закључењу уговора. Обрачуни се врше посебно за сваку валуту.

Математичка резерва укључује и обавезе које се односе на полисе осигурања живота са дискреционим правом учешћа у добити, формирањем резерви за учешће у добити. Резерве за учешће у добити образују по полисама по којима је приписана добит осигураницима применом нето проспективне методе.

Поред наведеног, саставни део математичке резерве је и преносна премија осигурања живота обрачуната методом *pro rata temporis*, и резерва будућих трошкова обрачуната нето проспективном методом.

Тест провере довољности обрачунате математичке резерве (*Liability Adequacy Test* - ЛАТ тест) утврђује се на крају пословне године. Тест се састоји од поређења резервације и утврђене садашње вредности најбоље процене токова готовине (новчаних токова) који се очекују у будућности. Обрачун се врши за сваки уговор посебно, одвојено за осигурања уговорена у девизама и динарима.

Такође, код динарских осигурања одвојено се утврђује тест довољности за: уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 7,5% (до 1. октобра 2010.); уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 6% (од 1. октобра 2010. до 1. маја 2016.); уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 4,5% (од 1. маја 2016. године до 1. априла 2018. године) и уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 3,5% (након 1. априла 2018. године).

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Код девизних осигурања одвојено се врши тест довољности за уговоре настале пре 1. маја 2016, уговоре закључене између 1. маја 2016. и 1. септембра 2017, уговоре закључене између 1. септембра 2017. и 1. маја 2018, односно уговоре настале након 1. маја 2018. године, где се респективно примењују рачунске каматне стопе: 3%, 2,5% 2,25% и 1,8%. Очекивани токови готовине обухватају будуће приходе по основу очекиване премије умањене за очекиване исплате по основу штета и очекиваних будућих трошкова.

**Резерве за изравнање ризика**

Обрачун резерви за изравнање ризика извршен је у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за изравнање ризика, у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Група образује резерве за изравнање ризика на врсти осигурања 14 - Осигурање кредита, на годишњем нивоу. Резерве за изравнање ризика увећавају се при годишњем обрачуна ако је остварен нето пословни резултат у овој врсти осигурања, за 75% позитивног нето пословног резултата, а највише до 12% премије у самопридржају, док резерве за изравнање ризика не достигну горњу границу.

Резерве за изравнање ризика умањују се при годишњем обрачуна ако је остварен негативан нето пословни резултат у овој врсти осигурања. Резерве за изравнање ризика умањују се за укупан износ негативног нето пословног резултата у овој врсти осигурања, при чему умањење не може бити веће од износа резерви за изравнање ризика претходне године.

**Резерве за бонусе и попусте**

Обрачун резерви за бонусе и попусте врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за бонусе и попусте, у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Резерве за бонусе и попусте се утврђују у износу очекиваних поврата премије из оприходоване премије до дана обрачуна.

**Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених**

Група врши резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених и обелодањивање у складу са МРС 19 „Примања запослених“. Група врши резервисања трошкова за исплату отпремнина и трошкова за исплату јубиларних награда. Приликом обрачуна резервисања користи се актуарски PUC метод (метод кредитирања пројектоване јединице).

**3.12. Финансијске обавезе**

Под финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима са узајамним учешћем, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса.

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу, или
- размене финансијских инструмената са другим правним лицима под потенцијално неповољним условима.

Приликом почетног признавања обавеза Група мери финансијску обавезу по њеној набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је примљена за њу. Трансакциони трошкови представљају расходе периода у коме су плаћени.

Након почетног признавања Група мери све финансијске обавезе по амортизованој вредности.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.



**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

**Дугорочне обавезе**

Дугорочне обавезе представљају обавезе по основу лизинга у складу са МСФИ 16.

**Краткорочне финансијске обавезе**

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса. Краткорочне финансије обавезе представљају обавезе по основу лизинга у складу са МСФИ.

**Обавезе по основу штета и друге обавезе из пословања**

Обавезе за штете по основу осигурања се евидентирају у висини накнаде за ликвидираних штете које треба исплатити осигураницима, корисницима осигурања или трећим оштећеним лицима. За износе пријављених, а неликвидираних обавеза по основу штета, као и за износе насталих, а непријављених обавеза по основу штета, Група формира резервисања.

Уколико је обавеза исказана у страниј валути или је уговорена валутна клаузула приликом почетног признавања, Група обавезу изражава у динарима тако што се на износ у страниј валути примењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције. Промене девизног курса од датума трансакције до датума исплате обавезе исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода.

Обавезе исказане у страниј валути на дан биланса стања прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

**3.13. Резерве за преносне премије**

Обрачун преносних премија врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за преносне премије, који донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017). Преносне премије су обрачунате на укупну премију по "про-рата-темпорис" методу. Тест адекватности преносне премије, као и дорезервација тамо где се показао дефицит, се врши кроз обрачун резерви за неистекле ризике.

Поређење са искуством (*run-off* тест) се ради за укупну преносну премију (збир преносне премије и резерви за неистекле ризике). Поређење са искуством укупних резерви за преносне премије 31. децембра 2020. и на дан 31. децембра 2021. није показало дефицит. За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва преносна премија је њен саставни део.

**3.14. Резервисане штете**

Обрачун резервисаних штета врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа резервисаних штета, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Група врши резервисања за: настале пријављене, а нерешене штете, настале непријављене штете и трошкове у вези са решавањем и исплатом штета. Група врши резервисање за пријављене, а неликвидиране штете на основу појединачне процене износа штете. Резерве за рентне штете утврђују се у капиталисаним износима, као садашња вредност будућих рентних исплата, узимајући у обзир и очекивано повећање тих исплата.

Резервисан износ на име насталих непријављених штета се обрачунава на нивоу хомогене групе ризика неживотних осигурања, односно хомогене групе ризика животних осигурања за које се не обрачунава математичка резерва. Под хомогеном групом ризика подразумева се једна врста осигурања односно тарифа, тарифна група или њихов скуп у оквиру једне врсте осигурања, а чији ризици имају исте или сличне карактеристике. У зависности од карактеристика појединих хомогених група ризика и расположивости података на дан 31. децембра 2021. следећим методама:

- Паушалном методом (врсте осигурања: осигурање шинских возила, осигурање ваздухоплова, осигурање пловних објеката, осигурање робе у превозу, осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, осигурање кредита, осигурање јемства, осигурање финансијских губитака, осигурање трошкова правне заштите, основно животно осигурање и допунско осигурање уз осигурање живота).
- Маск-овим моделом оцене резерве за настале непријављене штете, где се најбоља оцена добија Chain ladder методом, а маргина ризика на основу претпоставке да  $R_i$  и  $R$  имају логнормалну расподелу у интервалу поверења не мањем од 40% за  $R$ . Примењује се за врсте осигурања: осигурања за последице незгоде, добровољно здравствено осигурање, осигурање моторних возила, осигурање имовине од пожара, остала осигурања имовине, осигурања од одговорности од

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

употребе моторних возила, осигурање од опште одговорности и осигурање помоћи на путу. Полазни интервали поверења су интервали поверења са којима је завршена претходна година. Током обрачуна врши се поређење са искуством, и у зависности од резултата се коригују почетни интервали поверења. После обрачуна врши се тест адекватности резервисаних штета за врсте осигурања где се у случају дефицита на појединој врсти, коригује интервал поверења на ниво који ће задовољити ЛАТ тест.

- Paid-Incurred Chain методом за одређивање најбоље оцене а маргина ризика се одређује на основу претпоставке да најбоља оцена има логнормалну расподелу у интервалу поверења не мањем од 90%. Примењује се код осигурања од одговорности од употребе моторних возила. Полазни интервали поверења су интервали поверења са којима је завршена претходна година, уколико се није установило систематско одступање у run-off тесту због кога се коригује интервал поверења на више или на ниже уз образложење у Мишљењу овлашћеног актуара. Приликом првог обрачуна примењен је интервал поверења од 99,92%. После обрачуна врши се тест адекватности резервисаних штета за врсте осигурања где се у случају дефицита на појединој врсти, коригује интервал поверења на ниво који ће задовољити ЛАТ тест. Претходне године обрачун на овој врсти осигурања је рађен Mask-овим моделом уз изузетно висок интервал поверења од 99,999999620672%. Због високог интервала поверења код коригованог троугла пријављених штета (а да би се задовољили тестови адекватности износа резервисаних штета и тестови поређења са искуством) и великих разлика приликом обрачуна над троугловма ликвидираних штета, оцењено је да ће PiC метод дати објективније оцене на овој врсти осигурања. У случају да је задржан Mask-ов модел са прошлогодишњим интервалом поверења, резервисани износ би био виши за 90.395 хиљада динара.

За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва не врши се резервација за настале непријављене штете.

### **3.15. Резервисања за неистекле ризике**

Обрачун резерви за неистекле ризике врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за неистекле ризике које је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Правилником је предвиђено да Група образује резерве за неистекле ризике ако утврди да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа обрачунате преносне премије на нивоу врсте осигурања. Примењена је формула где се резерва за неистекле ризике рачуна као производ преносне премије са делом очекиваног комбинованог рачуна који прелази 100%.

### **3.16. Друга пасивна временска разграничења**

#### **Допринос за превентиву**

Допринос превентиве представљају средства Групе намењена улагањима у превентивну заштиту, којима се предупредује остварење осигураног случаја на осигураној имовини и лицима и смањују последице штетних догађаја, а која се на основу критеријума утврђених Правилником о превентиви наменски усмеравају одређеним осигураницима. Издвојена средства превентиве се признају у оквиру пасивних временских разграничења као расход периода у коме су издвојена.

### **3.17. Приходи**

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности Групе (пословне и финансијске приходе) и добитке. Уобичајене односно редовне активности Групе су све активности које Група предузима у делокругу свог рада као и активности које су са њима повезане и које подржавају тај рад, и од њега произилазе или имају пропратни карактер.

Приходе Групе чине пословни (функционални) приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи, приходи по основу усклађивања вредности имовине и остали приходи.

#### **Пословни (функционални) приходи**

У оквиру пословних прихода евидентирају се приходи из делатности осигурања, односно приходи по основу премије осигурања и саосигурања умањене за износ премије пренете у реосигурање, приходе по основу премије реосигурања, приходе непосредно повезане са пословима осигурања и остале пословне приходе.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

**(а) Приходи од премије осигурања и саосигурања**

Приходе од премије осигурања и саосигурања представљају износи фактурисане премије (дospelе премије код осигурања живота) коју осигураник/уговарач осигурања плаћа осигуравачу на основу уговора о осигурању, односно саосигурању, умањене за износ премије који припада наредном обрачунском периоду (преносна премија).

Висина премије утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усвојио је Извршни одбор. Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додаток користи се за покриће трошкова спровођења осигурања. Начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања утврђује се интерним актом који доноси Извршни одбор.

**(б) Приходи од премије реосигурања и ретроцесије**

Приходе од премије реосигурања представљају износи фактурисане премије умањени за износ премије који припада наредном обрачунском периоду (преносна премија). Премија се састоји од функционалне односно техничке премије и режијског додатка. Режијски додаток користи се за покриће трошкова спровођења реосигурања.

Приходи су исказани по фактурисаној вредности за период на који се односе.

**(в) Остали пословни приходи**

Остали пословни приходи односе се на приходе од послова непосредно повезаних са пословима осигурања и остале приходе. Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања обухватају приходе по основу продаје зелене карте који Група остварује у вези са полисама обавезног осигурања аутоодговорности и приходе од услужне обраде штета. Остали пословни приходи обухватају приходе од продаје роба и услуга ван области осигурања, приходе од управљања пензионим фондовима, приходи од накнада и провизија за брокерска друштва и остало.

**Приходи од инвестирања средстава осигурања**

У приходе од инвестирања средстава осигурања спадају: приходи од улагања у непокретности, приходи од камата и позитивних курсних разлика по основу инвестирања, приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, добици од продаје хартија од вредности и остали приходи од инвестиционе активности.

**Финансијски приходи**

Финансијске приходе чине приходи од камата, курсних разлика, приходи по основу ефеката валутне клаузуле, и остали финансијски приходи, осим финансијских прихода од инвестирања средстава осигурања.

**Приходи по основу усклађивања вредности потраживања и друге имовине**

Приходи по основу усклађивања вредности потраживања и друге имовине обухватају позитивне ефекте промене фер вредности нематеријалних улагања, некретнина, опреме и залиха – до висине претходно исказаних расхода за та средства по основу вредносног усклађивања, као и других укидања исправки вредности по основу вредносног усклађивања у складу са релевантним МРС и интерном регулативом.

**Остали приходи**

У оквиру осталих прихода, исказују се добици по основу продаје некретнина, опреме (основних средстава) и нематеријалних улагања, добици од продаје остатака осигураних оштећених ствари, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања и остали непоменути приходи.

**3.18. Расходи**

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Групе и губитке.

На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, расходи по основу инвестирања средстава осигурања, финансијски расходи и остали расходи, који обухватају и расходе по основу обезвређења средстава.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

**Пословни (функционални) расходи**

У оквиру пословних расхода Група евидентира расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, расходе накнада штета и уговорених износа и друге функционалне расходе.

**(а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе**

Расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе чине математичка резерва, допринос за превентиву, допринос за одбрану од града, допринос гарантном фонду, накнада Републичком фонду за здравствено осигурање, резервисања за изравнање ризика, и остала резервисања и функционални доприноси.

**Математичка резерва**

Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измиривању будућих обавеза по основу животног осигурања. Обрачунава се појединачно за сваки уговор о животном осигурању, по проспективној методи за сва осигурања живота, као разлика садашње вредности будућих обавеза осигуравача утврђених уговором и садашње вредности будућих обавеза уговарача осигурања.

Саставни део математичке резерве су:

- резерве за све гарантоване накнаде (осигуране суме) уговарачима, осигураницима и корисницима осигурања, укључујући и гарантовану откупну вредност;
- резерве за учешће у добити за сва осигурања којима је приписана добит на основу Одлуке Скупштине Матичног друштва;
- резерве будућих трошкова за сва осигурања код којих је престала обавеза плаћања премије; и
- преносна премија.

Математичка резерва се исказује посебно за сваку валуту. Обрачун математичке резерве дефинисан је у Техничким основама животних осигурања Групе, где је предвиђена примена проспективних метода: бруто - Ziellmer методе и нето проспективне. Техничким основама предвиђено је да се код редуктованих (капитализираних) осигурања, осигурања уговорених са једнократним плаћањем премије и ризико осигурања искључиво примењује нето проспективна метода. Такође, резерва добити и резерва будућих трошкова се обрачунава нето проспективном методом. Група врши резервацију будућих трошкова за уговоре код којих је престала даља обавеза плаћања премије (осигурања са уговореном једнократном премијом, капитализирана осигурања).

За обрачун смањења математичке резерве (код активних уговора за осигурање за случај смрти и доживљења) за неамортизоване стварне трошкове провизије закључења уговора користи се бруто - Ziellmer метода, при чему стопа циљмеризације не може бити већа од 3,5% уговорене осигуране суме. Рачунско - статистичке основе обрачуна математичке резерве (каматна стопа и таблице вероватноћа) једнаке су каматној стопи и таблицама вероватноћа из Тарифног система Групе.

Обрачун математичке резерве укључује и могућност неповољних одступања релевантних фактора који се користе при утврђивању резерве. Неповољна одступања утврђују се применом одговарајућих тестова (ЛАТ) за проверу адекватности обрачунате математичке резерве и у том случају врши се додатна резервација уз образложење овлашћеног актуара.

Математичка резерва се обрачунава и исказује посебно за индивидуална и групна осигурања. Математичка резерва за групна осигурања мора бити покривена изворима средстава и средствима математичке резерве само тог групног осигурања, укључујући сва гарантована права уговарача, осигураника и корисника осигурања. Средства математичке резерве формирају се на начин који у сваком моменту обезбеђује испуњавање свих обавеза из уговора о осигурању и веће су од откупних вредности.

**Допринос за превентиву**

Допринос за превентиву се обрачунава у проценту и за врсте осигурања у складу са интерним актом који доноси Извршни одбор Матичног друштва и зависног правног друштва „Дунав осигурање“ Бања Лука, а којим се утврђује начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

*Допринос за одбрану од града*

Компанија обрачунава и Министарству пољопривреде и заштите животне средине плаћа допринос за одбрану од града на основу члана 15. Закона о одбрани од града („Службени гласник РС”, бр. 54/2015).

*Допринос Гарантном фонду*

Допринос Гарантном фонду се издваја на основу Одлуке Удружења осигуравајућих организација Србије о утврђивању висине доприноса организација за осигурање за образовање средстава и коришћењу средстава Гарантног фонда. Поменутом одлуком је дефинисан износ доприноса по моторном возилу одређене категорије, а допринос се издваја сразмерно броју осигураних возила од стране Компаније.

*Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање*

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање се плаћа у износу од 5% на износ бруто премије осигурања од аутоодговорности остварених у Републици Србији на име штета осигуравајућих друштава према овом фонду, тако да фонд не може да истиче додатне регресне захтеве према друштву за осигурање.

*Расходи за дугорочна резервисања за изравнање ризика*

Резерве за изравнање ризика се издвајају у складу са Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС”, бр. 42/2015 и 36/2017) и релевантним актом пословне политике. Група образује резерве за изравнање ризика образује за врсту осигурања кредита.

**(б) Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања**

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума и других уговорених износа који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

**(в) Расходи по основу повећања резервисаних штета**

Расходи по основу повећања резервисаних штета престављају резервисања за износ накнада штета, осигураних износа и других уговорених износа до дана исплате накнаде штете, осигураних и других уговорених износа који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

**(г) Расходи за бонусе и попусте**

Расходи за бонусе и попусте обухватају формирање дугорочних резервисања за бонусе и попусте према уговорима о осигурању.

**(д) Остали пословни расходи**

Остали пословни расходи обухватају трошкове повезаних правних лица које не обављају делатност осигурања и који се као такви не могу признавати у оквиру трошкова спровођења осигурања. Остали пословни расходи чине трошкови условљени стварањем прихода од продаје производа и услуга ван области осигурања и укључују набавну вредност продате робе, трошкове потрошног материјала, горива и енергије, бруто зарада, трошкове амортизације, одржавања и услуге пружене од стране трећих лица.

**Трошкови спровођења осигурања**

Трошкови спровођења осигурања обухватају расходе за обављање послова осигурања чије покриће се врши из режијског додатка. Трошкови спровођења осигурања обухватају трошкове амортизације нематеријалних улагања, некретнина и опреме, трошкове резервисања за судске спорове и за исплату накнада и других бенефиција запосленима, трошкове материјала, горива и енергије, производних услуга, рекламе и пропаганде, репрезентације, порезе и доприносе независне од резултата, трошкове непроизводних услуга, нематеријалне трошкове као и трошкове зарада, накнада зарада и друге трошкове обављања послова осигурања.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Трошкови спровођења осигурања у финансијским извештајима обухватају трошкове прибаве, трошкове управе, остале трошкове спровођења осигурања, умањено за провизије од реосигурања. Определивање трошкова спровођења осигурања је у непосредној вези са распоредом трошкова на функционалне аналитике дефинисане Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање, односно на трошкове управе, трошкове прибаве осигурања, затим трошкове извиђаја, процене, ликвидације и исплате штета, као и на трошкове по основу инвестиционе активности.

Трошкови прибаве укључују трошкове настале у вези са закључивањем нових уговора о осигурању и обнови постојећих уговора. Компанија врши разграничење трошкова прибаве осигурања у сразмери учешћа преносне премије осигурања, без примљених саосигурања, у укупној бруто премији осигурања, појединачно по свим врстама осигурања из члана 8. и 9. Закона о осигурању, које Компанија обавља у складу са добијеном дозволом Народне банке Србије

**Расходи по основу инвестирања средстава осигурања**

У расходе по основу инвестирања средстава осигурања спадају: расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина, расходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, губици при продаји хартија од вредности и остали расходи по основу инвестиционе активности.

**Финансијски расходи**

Финансијске расходе чине расходи по основу камата, курсних разлика, негативни ефекти по основу валутне клаузуле и остали финансијски расходи, осим финансијских расхода по основу инвестирања средстава осигурања.

**Расходи по основу обезвређења имовине**

У оквиру расхода по основу обезвређења имовине, исказују се негативни ефекти вредносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина и опреме, дугорочних и краткорочних финансијских пласмана (депоновања и улагања), залиха, хартија од вредности и потраживања.

**Остали расходи**

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје опреме и нематеријалних улагања, губици по основу продаје некретнина, губици од продаје материјала, мањкови, судски трошкови и остали непоменути расходи.

**3.19. Прерачунавање страних средстава плаћања и курсне разлике**

Средства и обавезе исказане оригинално у страној валути на дан биланса стања, прерачунати су у функционалну валуту по званичном средњем курсу Народне банке Србије који је важио на тај дан (Напомена 55). Средства и обавезе са уговореном валутном клаузулом прерачунате су на дан састављања биланса према уговореном курсу.

Пословне промене настале у страној валути, су прерачунате у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на дан пословне промене.

Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књижене су у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода.

**3.20. Бенефиције за запослене**

**(а) Доприноси за обавезно социјално осигурање**

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији и Републици Српској, Група је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца, у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима.

Група је, такође, обавезна да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима.

Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

**(б) Обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда**

Група је у обавези да исплати отпремнине при одласку у пензију у висини три просечне зараде према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, или три месечне зараде коју је запослени остварио за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, односно у висини три просечне зараде исплаћене за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред тога, чланице Групе су у обавези да исплати и јубиларне награде у зависности од потписаног Колективног уговора.

Група је самостално обрачунала и исказала дугорочне обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда применом сопственог актуарског обрачуна у складу са захтевима МРС 19 "Примања запослених" (Напомена 38.4).

Отпремнине по основу споразумног раскида радног односа евидентирани су на терет биланса успеха текуће године.

Актуарски добици или губици проистекли из искуствених корекција и промена у актуарским очекивањима дугорочних обавеза по основу отпремнина признају се у корист или на терет осталог резултата у периоду када настану.

**3.21. Порези и доприноси****Порез на добитак**

Порез на добитак се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица и релевантним подзаконским актима.

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 15% (31. децембар 2020. године: 15%) на пореску основу исказану у пореском билансу, која се може умањити за претходно реализоване пореске губитке, док се на крају утврђена пореска обавеза може умањити за утврђене пореске кредите. Основцу за опорезивање чини опорезиви добитак, који се утврђује усклађивањем резултата (добитка или губитка) из појединачног биланса успеха, а на начин утврђен овим Законом.

Порез на добитак у Републици Српској се обрачунава по стопи од 10% (31. децембар 2020. године: 10%).

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основце будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година. Порески губици настали пре 1. јануара 2010. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дужем од десет година.

Порески биланс се предаје најкасније у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза.

Чланице Групе током године порез на добитак плаћају у виду месечних аконтација, чију висину утврђују на основу пореске пријаве за претходну годину.

**Одложена пореска средства и обавезе**

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике проишле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Одложена пореска средства и обавезе се обрачунавају по пореској стопи чија се примена очекује у периоду када ће се средство реализовати, односно обавеза измирити.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак од којег се одложена пореска средства могу искористити.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха (као одложени порески расход или приход периода), осим када се односи на ставке које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају одложени порез такође се распоређује у оквиру капитала.

**Порези и доприноси који не зависе од резултата**

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, доприносе на терет послодавца по основу примања запослених, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким и општинским прописима.

**4. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Обрачуната премија животна осигурања	3.386.735	2.868.647
Обрачуната премија саосигурања - живот	119.565	119.339
Обрачуната премија неживотна осигурања	29.029.646	27.661.370
Обрачуната премија саосигурања - неживот	573.886	421.494
<b>Укупно обрачуната премија</b>	<b>33.109.832</b>	<b>31.070.850</b>
Премија пренета у саосигурање	(1.446.814)	(1.162.305)
Премија пренета у реосигурање	(2.177.884)	(2.064.983)
<b>Премија пренета у саосигурање / реосигурање</b>	<b>(3.624.698)</b>	<b>(3.227.288)</b>
Преносна премија осигурања и саосигурања - смањење	-	-
Преносна премија осигурања и саосигурања - повећање	(766.392)	(760.639)
Резерве за неистекле ризике	18.489	(60.181)
<b>Укупно преносна премија и резерве за неистекле ризике</b>	<b>(747.903)</b>	<b>(820.820)</b>
	<b>28.737.231</b>	<b>27.022.742</b>

Током 2021. године дошло је до пораста бруто премије осигурања и саосигурања за 6,56% у односу на претходну годину, при чему је бруто премија неживотних осигурања и саосигурања повећана за 5,41%, по основу осигурања помоћи на путу, ауто-каска осигурања, добровољног здравственог осигурања и осигурања усева и плодова, а бруто премија животних осигурања за 17,35% услед повећања бруто премије по основу ризико осигурања живота.

**5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈА**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Премија реосигурања и ретроцесије	4.981.689	3.505.248
Премија пренета ретроцесијом	(2.654.325)	(1.967.768)
Повећање резерви за преносне премије	(2.568)	164.510
	<b>2.324.796</b>	<b>1.701.990</b>

**6. ПРИХОДИ ОД ПОСЛОВА НЕПОСРЕДНО ПОВЕЗАНИХ СА ПОСЛОВИМА ОСИГУРАЊА**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Приходи од продате зелене карте	134.507	175.594
Приходи од услужне обраде и процене штета	4.339	3.869
Остали пословни приходи	8.915	9.151
	<b>147.761</b>	<b>188.614</b>



НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

## 7. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Приходи од продаје робе	26.710	40.491
Приходи од продаје производа и услуга	594.981	545.737
Приходи од управљања фондовима	265.193	250.759
Приходи од накнада и провизија за брокерска друштва	6.374	8.062
Остали пословни приходи	339.949	371.270
	<b>1.233.206</b>	<b>1.216.319</b>

Остали пословни приходи у 2021. години у износу од 339.949 хиљада динара (2020. година: 371.270 хиљада динара) обухватају део прихода који се односи на приходе Матичног друштва од добијених судских спорова и приходе од бонуса из послова саосигурања.

## 8. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОПРИНОСЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Математичка резерва животних осигурања	344.147	456.193
Допринос за превентиву	319.588	313.162
Доприноси прописани посебним законима	111.631	88.166
Допринос Гарантном фонду	238.066	241.938
Резервисања за изравнање ризика	9.880	11.037
Резервисања за бонусе и попусте	61.361	58.065
Остали расходи за дугор.резерв.	574.929	583.034
	<b>1.659.602</b>	<b>1.751.595</b>

Доприноси прописани посебним законима највећим делом обухватају допринос за одбрану од града који Матично друштво обрачунава и плаћа Министарству пољопривреде и заштите животне средине на основу члана 15. Закона о одбрани од града („Службени гласник РС“, бр. 54/2015). Наведени обрачунат је у висини од 10% од износа уплаћене премије осигурања усева и плодова.

Остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе од 574.929 хиљада динара у 2021. години (2020. година: 583.034 хиљада динара) односе се на издвајање 5% од бруто премије осигурања од аутоодговорности за Републички фонд за здравствено осигурање, у складу са чланом 35. Закона о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 - одлука УС).

## 9. РАСХОДИ НАКНАДА ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Ликвидиране штете и уговорени износи:		
- животних осигурања	2.706.020	1.790.526
- неживотних осигурања	11.340.697	10.016.057
- удели у штетама саосигурања	250.645	196.540
- удели у штетама реосигурања и ретроцесија	2.261.106	819.516
Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа	810.185	798.493
<b>Укупно:</b>	<b>17.368.653</b>	<b>13.621.132</b>
Приходи од учешћа саосигурача у накнади штета	(323.807)	(273.870)
Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета	(1.602.854)	(659.100)
<b>Укупно:</b>	<b>(1.926.661)</b>	<b>(932.970)</b>
	<b>15.441.992</b>	<b>12.688.162</b>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

## 10. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ - ПОВЕЋАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Резервисане штете животних осигурања	208.545	36.737
Резервисане штете неживотних осигурања	689.336	1.567.101
Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија	(93.359)	(367.058)
Резервисане штете - удели саосигуравача, реосигуравача у штетама	-	(350)
	<b>804.522</b>	<b>1.236.430</b>

## 11. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ РЕГРЕСА И ПРОДАЈЕ ОСИГУРАНИХ ОШТЕЋЕНИХ СТВАРИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Приходи по основу регреса у земљи	573.786	559.000
Приходи од регреса у иностранству	6.257	21.594
Продаја осигураних оштећених ствари	1.509	112
	<b>581.552</b>	<b>580.706</b>

## 12. СМАЊЕЊЕ ОСТАЛИХ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ – НЕТО

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Смањење математичке резерве	42.376	34.349
Смањење резервисања за интерно изравнање ризика	-	350
Приходи од смањења осталих резервисања*	104.175	15.434
	<b>146.551</b>	<b>50.133</b>

## 13. РАСХОДИ ЗА БОНУСЕ И ПОПУСТЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Расходи по основу бонуса	509.614	488.549
Расходи по основу попушта	1.764.269	1.435.148
	<b>2.273.883</b>	<b>1.923.697</b>

## 14. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Трошкови зарада и остали лични расходи	550.517	525.893
Набавна вредност продате робе	19.581	31.723
Трошкови материјала	72.428	56.319
Трошкови амортизације и резервисања	198.540	151.145
Трошкови производних услуга	138.810	131.360
Нематеријални и остали трошкови	121.144	122.271
	<b>1.101.020</b>	<b>1.018.711</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**
**15. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Приходи од закупнина инвестиционих некретнина	44.063	45.173
Приходи од усклађивања инвестиционих некретнина	32.433	17.743
Приходи од продаје непокретности (дезинвестирања)	9.816	-
Приходи од камата	1.022.608	1.019.127
Приходи од усклађивања вредности фин.средстава која се искажују по фер вредности кроз биланс успеха	4.609	5.631
Добици од продаје хартија од вредности	42.620	11.903
Позитивне курсне разлике из активности инвестирања	10.845	4.024
Остали приходи по основу инвестиционе активности	2.749	202.021
	<b>1.169.743</b>	<b>1.305.622</b>

**16. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина	51.474	18.360
Губици при продаји непокретности (дезинвестирању)	940	-
Расходи по основу усклађивања вредности фин.средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	14.301	83.972
Губици при продаји хартија од вредности	561	8.476
Негативне курсне разлике из активности инвестирања	5.975	8.044
Остали расходи по основу инвестиционе активности	-	-
	<b>73.251</b>	<b>118.852</b>

**17. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Трошкови прибаве	8.331.219	7.051.251
Трошкови управе	2.417.509	2.165.067
Остали трошкови спровођења осигурања	87.054	67.369
<b>Укупно:</b>	<b>10.835.782</b>	<b>9.283.687</b>
Провизија од реосигурања	(542.469)	(490.344)
	<b>10.293.313</b>	<b>8.793.343</b>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

## 18. ТРОШКОВИ ПРИБАВЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Провизија и друге накнаде за услуге посредовања и заступања	1.924.871	1.466.720
Трошкови материјала, горива и енергије	258.474	234.695
Нето зараде	2.060.193	1.997.629
Порез и доприноси на зараде	1.259.471	1.232.530
Отпремнине и јубиларне награде	48.401	35.636
Остали трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	294.513	289.026
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	73.759	66.050
Одржавање	52.508	29.607
Закуп	474.455	312.582
Трошкови рекламе и пропаганде	1.506.140	736.001
Спонзорство и донаторство	376.038	323.891
Репрезентација	96.498	80.495
Трошкови премија осигурања	33.574	18.580
Платни промет	94.647	102.203
Остали трошкови прибаве	478.609	325.802
Промена разграничених трошкова прибаве (повећање/смањење)	(700.932)	(200.196)
	<b>8.331.219</b>	<b>7.051.251</b>

Трошкови прибаве су у 2021. години повећани су за 1.279.968 хиљаде динара, односно 18,15%, што је највећим делом последица повећања трошкова провизија, бруто зарада, трошкова закупа и трошкова рекламе и пропаганде.

## 19. ТРОШКОВИ УПРАВЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Амортизација	361.261	255.581
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	641.014	541.356
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	37.027	36.447
Одржавање	45.202	19.638
Закуп	6.456	28.377
Нето зараде	610.427	613.959
Порез и доприноси на зараде	353.179	358.556
Отпремнине и јубиларне награде	22.350	11.499
Остали трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	109.646	103.541
Трошкови рекламе	326	-
Репрезентација	17.241	7.302
Трошкови премија осигурања	24.201	11.741
Платни промет	7.020	8.733
Трошкови резервисања за судске спорове	-	1.400
Трошкови резервисања за отпремнине и др. бенефиција запосленима	107.233	132.017
Остали трошкови	74.926	34.920
	<b>2.417.509</b>	<b>2.165.067</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**
**20. ОСТАЛИ ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Трошкови материјала, енергије и производних услуга	467	695
Трошкови пореза и доприноса	28.452	23.219
Трошкови непроизводних услуга и остали нематеријални трошкови	41.059	27.949
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	16.909	15.156
Остали трошкови	167	350
	<b>87.054</b>	<b>67.369</b>

**21. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ – осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Приходи од камата	153.604	198.457
Позитивне курсне разлике	45.690	37.075
Приходи од дивиденди	241	1.086
Ефекти валутне клаузуле	18.087	12.335
Остали финансијски приходи	18.215	391
	<b>235.837</b>	<b>249.344</b>

**22. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ – осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Расходи камата	14.871	15.225
Негативне курсне разлике	48.596	40.016
Ефекти валутне клаузуле	18.336	20.555
Остали финансијски расходи	284	154
	<b>82.087</b>	<b>75.950</b>

**23. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Приходи од усклађивања вредности финансијских пласмана	41.118	22.458
Приходи од усклађивања вредности непокретности	7.357	23.162
Приходи од усклађивања вредности потраживања	1.279.741	509.730
	<b>1.328.216</b>	<b>555.350</b>

Приходи од усклађивања вредности потраживања у 2021. години су виши у односу на претходну годину за 151,06%, што је највећим делом последица укидања исправке вредности потраживања од Републике Србије у 2021. години у укупном износу од 446.952 хиљ. динара по основу наплате последње рате потраживања по Уговору о регулисању међусобних односа бр. 68409 од 21.03.2019.

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

## 24. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Исправке вредности потраживања (Напомена 32.1)	1.233.056	1.160.978
Исправке вредности учешћа у капиталу	6.685	-
Расходи по основу обезвређења финансијских пласмана	28.871	8.640
Расходи од усклађивања вредности непокретности	11.957	85.900
Расходи од усклађивања вредности инвестиција у току	2.587	-
	<b>1.283.156</b>	<b>1.255.518</b>

## 25. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Добици од продаје	62.626	28.218
Вишкови	127	98
Наплаћена отписана потраживања	57.489	69.275
Приходи од смањења обавеза	7.050	8.213
Приходи од укидања дугорочних резервисања	91.298	85.978
Остали непоменути приходи	35.937	39.345
	<b>254.527</b>	<b>231.127</b>

## 26. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

## 26.1. Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембра 2021.	31. децембра 2020.
Текући порез – порески расход периода	(437.948)	(492.778)
Одложени порески расход	24.340	45.811
Укупно	<b>(413.608)</b>	<b>(446.967)</b>

## 26.2. Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембра 2021.	31. децембра 2020.
Добитак пре опорезивања	<b>3.044.524</b>	<b>4.135.486</b>
Порез на добитак обрачунат по стопи од 15%	<b>(456.679)</b>	<b>(620.323)</b>
Ефекат прихода од дивиденди и камата по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац Република Србије	153.226	135.659
Нето порески ефекти прихода / (расхода) који се не признају у пореском билансу	4.857	(8.502)
Добитак по основу одложених пореза	24.340	45.811
Остало	(139.352)	388
Укупно порески расход	<b>(413.608)</b>	<b>(446.967)</b>
Ефективна пореска стопа	<b>13,59%</b>	<b>10,81%</b>

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

## 27. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Нето добитак (у хиљадама динара)	2.630.916	3.688.519
Просечан пондерисани број акција:		
– Акцијски капитал	12.448.432	4.226.121
– Друштвени капитал	2.740.770	4.552.270
Укупан просечан пондерисан број акција	<b>9.588.548</b>	<b>8.778.391</b>
Основна зарада по акцији (у динарима)	<b>274</b>	<b>420</b>

## 28. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА КОЈЕ СЛУЖЕ ОБАВЉАЊУ ДЕЛАТНОСТИ

Табела промена на рачунима некретнина и опреме током 2020. и 2021. године дата је у наставку:

	Земљиште	Грађевински објекти	Грађевински објекти МСФИ 16	Опрема	Остала опрема	НПО у припреми и улагања на туђим НПО	Аванси за некретнине, постројења и опрему	УКУПНО
<b>НАБАВНА ВРЕДНОСТ</b>								
Стање 1. јануар 2020	609.936	8.184.149	-	2.649.568	178.175	19.538	25.103	11.666.469
Повећања током године	-	14.031	-	297.465	-	116.397	2.483	430.376
Активирање	-	22.383	-	86.920	-	(109.303)	-	-
Отуђења и расходовање	-	-	-	(177.917)	-	-	-	(177.917)
Смањења током године	-	-	-	-	-	-	-	-
Повећања по процени	1.141	22.021	-	-	-	-	-	23.162
Смањења по процени	(8.437)	(250.715)	-	-	-	-	-	(259.152)
Пренос са инвестиционих некретнина	-	82.918	-	-	-	-	-	82.918
Остало	(6)	(29)	-	5.042	-	-	(20.160)	(15.153)
Стање 31. децембар 2020.	602.634	8.074.758	-	2.861.078	178.175	26.632	7.426	11.750.703
Повећања током године	4.938	756.637	539.160	86.606	-	1.144.445	136.316	2.668.102
Активирање	18.131	2.378	-	426.629	-	(446.307)	-	831
Отуђења и расходовање	(18.131)	(74.534)	-	(86.779)	-	(304.643)	(665)	(484.752)
Смањења током године	-	-	-	(60.504)	-	-	-	(60.504)
Повећања по процени	113.800	363.722	-	-	-	-	-	477.522
Смањења по процени	(19.397)	(486.248)	-	-	-	-	-	(505.645)
Пренос са инвестиционих некретнина	-	43.670	-	-	-	-	-	43.670
Остало	464	186	-	4	-	-	(136.784)	(136.130)
Стање 31. децембар 2021.	702.439	8.680.569	539.160	3.227.036	178.175	420.127	6.293	13.753.798
<b>ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ</b>								
Стање 1. јануар 2020	-	3.877	-	1.962.807	-	383	4.971	1.972.038
Амортизација	-	128.344	-	82.326	-	-	-	210.670
Отуђења и расходовање	-	-	-	(141.959)	-	-	-	(141.959)
Смањења по процени	-	-	-	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	137.146	-	-	-	137.146
Стање 31. децембар 2020.	-	132.221	-	2.040.320	-	383	4.971	2.177.895
Амортизација	-	192.488	93.027	333.075	-	-	50	618.640
Отуђења и расходовање	-	(3.555)	-	(131.050)	-	-	-	(134.605)
Смањење по процени	-	(247.038)	-	-	-	-	-	(247.038)
Остало	-	839	-	93.911	-	-	-	94.750
Стање 31. децембар 2021.	-	74.955	93.027	2.336.256	-	383	5.021	2.509.642
<b>НЕОТПИСАНА ВРЕДНОСТ</b>								
31. децембар 2021. године	702.439	8.605.612	446.133	890.780	178.175	419.744	1.272	11.244.155
31. децембар 2020. године	602.634	7.942.537	-	820.758	178.175	26.249	2.455	9.572.808

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

*Фер вредност некретнина у власништву Групе*

На дан 31. децембра 2021.године, земљиште и грађевински објекти Компаније исказани су по проценој фер вредности. За потребе Компаније урађена је процена тржишне вредности непокретности, на дан 31. децембра 2021. године, евидентираних у пословним књигама. Привредно друштво „CBS international“ д.о.о из Београда, као независни проценитељ који поседује адекватне квалификације и референце, извршио је процену вредности на основу склопљеног уговора од 21.07.2021. године.

Процењена фер вредност грађевинских објеката и земљишта извршена је применом тржишног и приносног приступа.

- Приносни приступ – метод капитализације, као основни метод у процени објеката.
- Тржишни приступ – метод упоредивих цена, као основни метод у процени земљишта и допунски метод у процени објеката. Изузетак представљају некретнине које су ван употребе или за којима не постоји потражња за закупом, где је тржишни приступ примењен као основна техника у процени.

Укупни ефекти процене фер вредности грађевинских објеката и земљишта су:

Земљиште које служи за обављање делатности – нето повећање 2.961 хиљада динара:

- 2.971 хиљада динара - књижено као повећање ревалоризационих резерви; и
- 10 хиљада динара - књижено као смањење ревалоризационих резерви.

Грађевински објекти – нето повећање 86.204 хиљаде динара:

- 226.449 хиљада динара - књижено као повећање ревалоризационих резерви;
- 775 хиљада динара - књижено као повећање прихода од усклађивања вредности потраживања и друге имовине;
- 129.063 хиљаде динара - књижено као смањење ревалоризационих резерви;
- 11.957 хиљада динара - књижено као повећање расхода по основу обезвређења потраживања и друге имовине.

Хијерархија фер вредности земљишта и грађевинских објеката у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, при чему није било промене у нивоима фер вредности у односу на 31. децембар 2020. године тако и на дан 31. децембра 2021. године, дата је у наставку:

				У хиљадама динара Фер вредност 31. децембар 2021.
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	
Земљиште	-	689.783	12.656	702.439
Грађевински објекти	-	7.035.892	1.569.720	8.605.612
				У хиљадама динара Фер вредност 31. децембар 2020.
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	
Земљиште	-	602.634	-	602.634
Грађевински објекти	-	716.588	7.225.949	7.942.537



# НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

## 31. децембар 2021. године

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	У хиљадама динара	
	2021.	2020.
<b>Стање на почетку године</b>	<b>7.225.949</b>	<b>7.460.278</b>
Промена у фер вредности:		
Губици признати у билансу успеха, фер вредновање	(65.043)	(77.464)
Добици признати у билансу успеха, фер вредновање	23.447	22.021
Добитак у току периода обелодањен у осталом укупном резултату	-	-
Губитак у току периода обелодањен у осталом укупном резултату	-	(173.252)
Остало – трансфер у ниво 2 вредновања	(5.601.977)	(5.634)
<b>Укупно (смањење) повећање по основу фер вредновања средства</b>	<b>(41.596)</b>	<b>(228.695)</b>
<b>Стање на крају године</b>	<b>1.582.376</b>	<b>7.225.949</b>

Књиговодствена (неотписана) вредност земљишта и некретнина на дан 31. децембра 2021. и 2020. године би била призната као што следи да Група није изабрала модел ревалоризације у складу са МРС 16, већ модел набавне вредности:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Земљиште	356.248	356.248
Грађевински објекти	7.574.515	8.523.466

## 29. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

	У хиљадама динара	
	2021.	2020.
<b>Почетно стање - 1. јануар</b>	<b>866.804</b>	<b>918.073</b>
Повећања	(85.322)	35.839
Отуђења и расходовање	(37.153)	(3.553)
Пренос са залихе или са некретнине коју користи власник	-	-
Пренос на некретнине које користи власник	-	(82.918)
Позитивни ефекти процене	32.433	17.743
Негативни ефекти процене	(45.294)	(18.360)
Остало	6	(20)
<b>Крајње стање - 31. децембар</b>	<b>731.473</b>	<b>866.804</b>

	У хиљадама динара			
	Фер вредност			31. децембар 2021.
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	
Инвестиционо земљиште	-	37.062	-	37.062
Инвестиционе некретнине	-	483.089	196.459	679.548
	У хиљадама динара			
	Фер вредност			31. децембар 2020.
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	
Инвестиционо земљиште	-	76.642	-	76.642
Инвестиционе некретнине	-	289.432	480.083	769.515

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Стање на почетку године	480.083	560.472
Промена у фер вредности:		
Губици признати у билансу успеха, фер вредновање	(2.747)	(11.894)
Добити признати у билансу успеха, фер вредновање	7.406	14.050
Остало – трансфер у ниво 2 вредновања	(288.283)	(82.545)
Укупно (смањење) повећање по основу фер вредновања средства	4.659	2.156
Стање на крају године:	196.459	480.083

**30. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Учешћа у капиталу осталих правних лица	50.116	53.023
Инвестиције које се држе до доспећа - дужничке ХоВ	110.199	110.516
Депозити код банака	801.679	528.465
Дати депозити и кауције	24.048	22.558
Остали дугорочни пласмани	19.083	19.645
	1.005.125	734.207

**30.1. Учешћа у капиталу осталих правних лица**

У наредној табели је приказано учешће у капиталу осталих правних лица, по емитентима:

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Телеком Србија а.д. Београд	4	4
Акционарски фонд а.д. Београд	5	5
Yuhor - Export а.д., Јагодина	49	49
Удружење осигуравача Србије, Београд	127	127
Београдска берза а.д. Београд	1.224	1.224
ХК Слободна зона а.д. Београд	8.381	8.381
РТЦ "Шабац" а.д. Шабац	40.326	43.233
Стање на дан	50.116	53.023

**30.2. Инвестиције које се држе до доспећа**

Инвестиције које се држе до доспећа су на дан 31. децембра 2021. године износе 110.199. хиљада динара (110.516 хиљада динара 31. децембра 2020. године) и односе се на дужничке хартије од вредности чији је издавалац Република Србија што је приказано у следећој табели:

		31. децембар 2021.			31. децембар 2020.		
Датум доспећа	Купонска стопа	Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Књиговодствена вредност
16.02.2026	5,85%	500	EUR	60.119	500	EUR	60.128
25.01.2023	4,50%	50.000	РСД	50.080	50.000	РСД	50.388
				110.199			110.516

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

## 30.3. Депозити код банака

Депозити код банака исказани у оквиру дугорочних финансијских пласмана на дан 31. децембра 2021. године износе 801.678 хиљада динара (31. децембра 2020 : 528.465 хиљаде динара) и односе се на дугорочне депозите код банака у Републици Србији и Републици Српској што је приказано у следећој табели:

			31. децембар 2021				У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембар 2020	
			Износ депозита	Валута	Књигово дствена вредност	Износ депозита	Валута	Књигово дствена вредност
Банка	Датум доспећа	Каматна стопа						
Halkbank a.d. Београд	05.02.2022	2,00%	-	ЕУР	-	1.000.000	ЕУР	117.580
Halkbank a.d. Београд	12.11.2023	1,80%	529.018	ЕУР	62.203	529.018	ЕУР	62.202
Halkbank a.d. Београд	25.09.2023	1,60%	1.500.000	ЕУР	177.365	-	-	-
<b>Депозити код банака у Републици Србији</b>			<b>2.029.018</b>	<b>ЕУР</b>	<b>239.568</b>	<b>1.529.018</b>	<b>ЕУР</b>	<b>179.782</b>
<b>Депозити код банака у Републици Српској</b>								
Коменцијална банка а.д. Бања Лука	18.03.2023- 23.01.2025	1,75- 1,90%	4.100.000	БАМ	246.487	2.900.000	БАМ	174.342
Наша банка а.д. Бања Лука	30.01.2024- 28.06.2024	1,61- 1,90%	450.000	БАМ	27.053	250.000	БАМ	15.029
Аддикто банка а.д. Бања Лука	28.1.2023	0,90%	250.000	БАМ	15.030	-	-	-
Sberbank a.d. Бања Лука	28.07.2022- 29.07.2022	1,50%	-	БАМ	-	750.000	БАМ	45.088
MF banka a.d. Бања Лука	30.06.2023- 24.12.2025	1,20- 2,20%	3.950.000	БАМ	237.469	800.000	БАМ	48.094
Raiffeisen bank d.d. Сарајево	26.07.2022	1,20%	-	БАМ	-	500.000	БАМ	30.059
Нова банка а.д. Бања Лука	07.03.2023- 26.05.2024	1,50%	600.000	БАМ	36.071	600.000	БАМ	36.071
<b>Депозити код банака у Републици Српској</b>			<b>9.350.000</b>	<b>БАМ</b>	<b>562.110</b>	<b>5.800.000</b>	<b>БАМ</b>	<b>348.683</b>
					<b>801.678</b>			<b>528.465</b>

## 31. ОСТАЛА ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2020.
Регреси са роком доспећа преко годину дана	102.215	86.070
Остало	-	588
<b>Стање на дан</b>	<b>102.215</b>	<b>86.658</b>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

## 32. ПОТРАЖИВАЊА

				У хиљадама динара За годину која се завршава		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Потраживања по основу:						
- премије животних осигурања	535.015	(154.369)	380.646	519.195	(166.767)	352.428
- премије неживотних осигурања	8.756.854	(4.111.827)	4.645.027	8.821.194	(4.505.618)	4.315.576
- премије саосигурања	463.826	(64.135)	399.691	335.329	(17.130)	318.199
- премије реосигурања	1.215.990	(51.366)	1.164.624	752.585	(39.133)	713.452
- учешћа у накнади штета	559.468	(86.337)	473.131	205.662	(77.725)	127.937
- права на регрес	1.896.311	(1.763.448)	132.863	1.811.660	(1.724.098)	87.562
- услужно исплаћених штета	29.960	(19.064)	10.896	30.405	(16.900)	13.505
Дати аванси за штете из осигурања и остали аванси	679.684	(162.085)	517.599	526.370	(318.950)	207.420
Потраживања за провизије из послова реосигурања	63.070	(3.522)	59.548	21.263	(942)	20.321
Потраживања за камате на доспеле премије и остале камате	162.165	(129.192)	32.973	911.933	(871.984)	39.949
Потраживања од запослених	106.195	(25.250)	80.945	90.935	(24.348)	66.587
Остала потраживања	2.374.395	(2.272.298)	102.097	2.908.170	(2.484.003)	424.167
	<b>16.842.934</b>	<b>(8.842.893)</b>	<b>8.000.040</b>	<b>16.934.701</b>	<b>(10.247.598)</b>	<b>6.687.103</b>

Потраживања по основу премије неживотних осигурања исказана након исправке вредности на дан 31. децембра 2021. године у износу од 4.645.027 хиљада динара представљају 58,06% укупних потраживања на тај дан (31. децембар 2020. године: 4.315.576 хиљада динара или 64,54%).

## 32.1. Кретање на рачунима исправке вредности потраживања

	У хиљадама динара	
	2021.	2020.
Стање на дан 1. јануар	10.247.598	10.013.716
Додатна исправка (Напомена 04)	1.233.056	1.160.978
Приход по основу усклађивања вредности потраживања	(1.279.741)	(509.730)
Искњижавање	(1.358.020)	(417.366)
Стање 31. децембар	<b>8.842.893</b>	<b>10.247.598</b>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

## 33. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
<b>Финансијска средства расположива за продају:</b>		
Дужничке ХоВ	26.276.602	25.548.929
Власничке ХоВ	1.555.358	953.840
	<b>27.831.960</b>	<b>26.502.769</b>
<b>Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха:</b>		
Дужничке ХоВ	286.220	234.850
Власничке ХоВ	24.753	284.384
Остале ХоВ и финансијска средства	29.953	148.405
	<b>340.926</b>	<b>667.639</b>
<b>Краткорочни депозити код банака</b>	<b>8.098.236</b>	<b>7.648.470</b>
Корпоративне обвезнице	9.000	59.071
Остало	134.519	173.681
	<b>143.519</b>	<b>232.752</b>
	<b>36.414.641</b>	<b>35.051.630</b>

Финансијски пласмани на дан 31. децембра 2021. године бележе повећање за 843.777 хиљада динара, односно 2,37% у односу на дан 31. децембра 2020. године, што је највећим делом последица улагања у државне хартије од вредности.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**
**33.1. Финансијска средства расположива за продају**

У наредној табели приказан је преглед државних хартија од вредности (ХоВ) класификованих као Финансијска средства расположива за продају и финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха - **дужничке хартије од вредности** на дан 31. децембра 2021. и 2020. године:

Године.

31. децембар 2021.					У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембар 2020.		
Датум доспећа	Купонска стопа	Номинална вредност	Валута	Књиговодств. вредност	Номинална вредност	Валута	Књиговодств. вредност
Дужничке ХоВ чији је издавалац Република Србија							
12.09.2021	2,50%	-	-	-	660	ЕУР	79.283
02.06.2022	2,50%	843	ЕУР	101.160	843	ЕУР	103.225
24.07.2022	2,25%	436	ЕУР	52.113	436	ЕУР	53.121
20.03.2025	1,10%	1.971	ЕУР	229.472	1.971	ЕУР	230.254
13.06.2025	2,50%	1.000	ЕУР	124.165	1.000	ЕУР	124.731
27.05.2026	3,50%	6.026	ЕУР	789.584	6.026	ЕУР	796.295
17.03.2027	3,50%	1.550	ЕУР	206.869	1.550	ЕУР	207.822
28.03.2028	3,50%	838	ЕУР	113.324	838	ЕУР	112.804
21.10.2031	3,75%	2.313	ЕУР	325.234	2.313	ЕУР	318.313
28.02.2032	2,00%	1.311	ЕУР	161.499	1.311	ЕУР	155.273
08.09.2032	3,75%	3.327	ЕУР	473.643	3.327	ЕУР	455.621
26.02.2041	2,25%	1.470	ЕУР	165.802	-	-	-
22.04.2021	-	-	-	-	865.500	РСД	862.416
05.06.2021	-	-	-	-	200	РСД	232
11.09.2021	-	-	-	-	50	РСД	59
17.01.2022	3,75%	-	-	206	5.542.120	РСД	5.868.732
05.02.2022	10,00%	1.380	РСД	1.954	1.380	РСД	2.080
07.05.2022	1,70%	953.670	РСД	965.235	953.670	РСД	967.121
25.01.2023	4,50%	3.438.240	РСД	3.648.384	3.438.240	РСД	3.758.338
06.04.2023	2,00%	2.357.040	РСД	2.372.301	2.357.040	РСД	2.394.278
21.07.2023	5,75%	2.056.950	РСД	2.203.635	2.056.950	РСД	2.298.619
23.10.2024	10,00%	1.500	РСД	1.517	1.500	РСД	1.517
30.07.2025	3,00%	8.996.800	РСД	9.078.734	2.538.090	РСД	2.648.280
11.01.2026	4,50%	2.128.900	РСД	2.308.424	1.628.900	РСД	1.853.693
08.02.2028	5,88%	1.032.630	РСД	1.211.920	458.970	РСД	567.837
20.08.2032	4,50%	1.621.690	РСД	1.710.376	1.441.010	РСД	1.610.750
				26.245.551	25.470.694		
Дужничке ХоВ чији је издавалац Република Српска				280.968	276.816		
Корпоративне обвезнице – „Градитељ-Београд“ а.д.				36.302	36.269		
Стање на дан				26.562.821	25.783.779		

У наредној табели приказан је преглед Финансијских средстава расположивих за продају и финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха - **власничке хартије од вредности** на дан 31. децембра 2021. и 2020. године:

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Комерцијална банка а.д. Београд	1.271.745	921.833
НИС а.д. Нови Сад	268.747	279.151
Аеродром "Никола Тесла" а.д. Београд	32.582	29.453
Енергопројект холдинг а.д. Београд	2.381	3.045
„Босна Ре“ а.д.о., Сарајево	2.227	2.228
"Металац" а.д. Горњи Милановац	1.752	1.837
„Ловћен осигурање“ а.д., Подгорица	677	677
	<b>1.580.111</b>	<b>1.238.224</b>

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

## 33.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха

Остале хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха обухватају средства пласирана код инвестиционих фондова у Републици Србији и Републици Српској као што је приказано у следећој табели:

Инвестициони фонд	Број инвестиционих јединица	Вредност инвестиционих јединица	У хиљадама динара За годину која се завршава	
			31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Raiffeisen invest RSD	1	2.080	2	2
Kombank invest RSD	16.634,16	1.434	23.862	144.084
Ilirika investments RSD	1.648	2.005	3.304	1.809
Остало - Република Српска	-	-	2.785	2.510
<b>Стање на дан</b>			<b>29.953</b>	<b>148.405</b>

## 33.3. Краткорочни депозити код банака

Краткорочни депозити код банака који на дан 31. децембра 2021. године износе 8.098.236 хиљада динара, бележе повећање у износу од 449.766 хиљада динара, односно 5,88% у односу на крај 2020. године.

Каматне стопе по којима су орочени депозити на дан 31. децембра 2021. године у Републици Србији крећу се у распону од 1,80% до 2,55% годишње за динарске депозите, зависно од износа депозита и рока доспећа, док се стопе за девизне депозите крећу у распону од 1,05% до 2,00% годишње. Каматне стопе по којима су орочени депозити у Републици Српској крећу се у распону од 1,20% до 1,90% годишње.

## 33.4. Остали краткорочни финансијски пласмани

Корпоративне обвезнице по емитентима на дан 31. децембра 2021. и 2020. године приказане су у следећој табели:

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Инстел-инжењеринг д.о.о. Нови Сад	-	16.401
"Градитељ" а.д. Београд	9.000	6.000
"ДД 181" д.о.о. Београд	-	25.000
„Selby“ д.о.о. Београд	-	11.670
<b>Стање на дан</b>	<b>9.000</b>	<b>59.071</b>

Преостали део позиције Остали краткорочни финансијски пласмани се односи на примљене чекове, који износе РСД 131.395 хиљада (31. децембар 2020. године: РСД 173.564 хиљада).

## 34. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Текући рачуни	1.260.888	2.053.671
Девизни рачуни	842.316	1.057.091
Благајна	933	1.405
Чекови	81.824	47.125
Депозити	4.703	4.703
Остала новчана средства	10.899	6.748
<b>Стање на дан</b>	<b>2.201.563</b>	<b>3.170.743</b>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

## 35. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Разграничени трошкови прибаве осигурања	3.585.008	2.880.350
Друга временска разграничења	320.642	221.802
<b>Стање на дан</b>	<b>3.905.650</b>	<b>3.102.152</b>

Група врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа преносне премије осигурања у укупној бруто премији осигурања, појединачно по свим законским врстама осигурања.

Кретање на рачуну разграничених трошкова прибаве осигурања у току године приказано је како следи:

	У хиљадама динара	
	2021.	2020.
<b>Стање разграничених трошкова прибаве на дан 1. јануара</b>	<b>2.880.350</b>	<b>2.680.155</b>
Трошкови прибаве пре разграничења	9.035.877	7.251.446
Трошкови прибаве после разграничења (Напомена 0)	(8.331.219)	(7.051.251)
<b>Стање на дан 31. децембра</b>	<b>3.585.008</b>	<b>2.880.350</b>

## 36. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА И РЕТРОЦЕСИОНАРА

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	2.292.942	2.152.741
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	2.399.294	3.163.619
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	19.345	17.631
<b>Стање на дан</b>	<b>4.711.581</b>	<b>5.333.991</b>

## 37. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Основни и остали капитал	10.034.781	5.853.775
Резерве	-	133.580
Ревалоризационе резерве	3.166.449	2.980.003
Нереализовани добици	2.456.572	2.124.392
Нереализовани губици	(1.775.035)	(817.403)
Нераспоређена добит		
- Нераспоређена добит ранијих година	3.765.492	3.140.859
- Нераспоређена добит текуће године	2.594.224	3.636.272
<b>Укупно</b>	<b>6.359.716</b>	<b>6.777.131</b>
Учешћа без права контроле	330.790	287.137
<b>Стање на дан</b>	<b>20.573.273</b>	<b>17.338.615</b>



## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

### 31. децембар 2021. године

Према консолидованим финансијским извештајима за 2021. годину исказан је добитак Групе у укупном износу од 2.630.916 хиљада динара (2020. година: добитак у износу од 3.688.519 хиљада динара), од чега нето добитак који припада мањинским акционарима износи 36.692 хиљада динара (2020. година: 52.247 хиљада динара), док нето добитак који припада већинском власнику износи 2.594.224 хиљада динара (2020. година: добитак у износу од 3.636.272 хиљада динара).

Матично друштво је на основу Одлуке Скупштине акционара о расподели добити за 2020. годину и исплати дивиденде, С бр. 14/21 од 27. априла 2021. године извршила расподелу добитка неживотних осигурања из 2020. године у износу од 3.149.706 хиљада динара на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима Компаније у укупном бруто износу од 3.149.661 хиљада динара, односно у бруто износу од 359,63 динара по акцији; и
- преостали део добитка у износу од 45 хиљада динара задржан је као нераспоређена добит.

Добитак матичног друштва по основу животног осигурања у износу од 48.747 хиљада динара за 2020. годину распоређен је на следећи начин:

- 85% добитка по основу животног осигурања, односно 41.435 хиљада динара приписано је осигураницима у складу са Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве животних осигурања ("Службени лист Компаније", бр. 18/16, Напомена 34.1); и
- за исплату дивиденде акционарима Компаније у укупном бруто износу од 7.312 хиљада динара.

Дивиденда матичног друштва исплаћена је 7. јула 2021. године.

Дивиденда је акционарима исплаћена на следећи начин:

- Републици Србији дивиденда је исплаћена директним уплатом на рачун буџета, у складу са инструкцијама Управе за трезор у износу од 1.430.053 хиљада динара;
- свим осталим акционарима Компаније дивиденда у износу од 89.786 хиљада динара, је уплаћена преко Централног регистра хартија од вредности, односно на новчане рачуне преко чланова Централног регистра хартија од вредности код којих акционари имају отворене власничке рачуне хартија од вредности;
- Дивиденда по основу друштвеног капитала распоређена је на повећање обавеза за дивиденду у износу од 1.637.133 хиљада динара.

Акцијски капитал матичног друштва је у друштвеном власништву је на дан 30.06.2021. године укупно износио 2.968.080 хиљада динара. Поред тога неисплаћена дивиденда остварена по основу капитала у друштвеном власништву износила је 4.179.849 хиљада динара.

Скупштина матичног друштва је, на основу Закона о осигурању ("Сл. гласник РС", бр. 139/2014 и 44/2021) и Одлуке Владе Републике Србије о преносу друштвеног капитала Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд ("Сл. гласник РС", бр. 96/2021), на ванредној седници одржаној 15.11.2021. године донела следеће одлуке:

1. Одлуку о издавању акција ради преноса друштвеног капитала на Републику Србију, С бр. 33/21 од 15.11.2021. године;
2. Одлуку о издавању акција ради преноса друштвеног капитала Акционарском фонду, С бр. 34/21 од 15.11.2021. године;
3. Одлуку о издавању акција без накнаде ради преноса запосленима, С бр. 34/21 од 15.11.2021. године.

Сходно одлукама наведеним под бр. 1 и бр. 2 матично друштво је укупно издала 8.222.311 комада обичних акција појединачне номиналне вредности од 652,00 динара, тј. укупне номиналне вредности 5.360.946.772 динара, од чега је по Одлуци о издавању акција ради преноса друштвеног капитала на Републику Србију матично друштво издало 7.674.157 комада обичних акција укупне номиналне вредности од 5.003.550.364, динара, док је Сходно Одлуци о издавању акција ради преноса друштвеног капитала Акционарском фонду издало 548.154 комада обичних акција укупне номиналне вредности од 357.396.408 динара.

Одлуком Скупштине матичног друштва наведеној под бр. 3, дефинисано је да матично друштво издаје 2.740.770 комада обичних акција појединачне номиналне вредности од 652,00 динара, у укупном обиму од 1.786.982.040 динара. Такође, Одлуком је предвиђено да право на стицање акција без накнаде имају запослени и бивши запослени држављани Републике Србије који су запослени или су раније били запослени у матичном друштву и запослени у контролисаним друштвима матичног друштва, а лицима која су раније била запослена, сматрају се и пензионери.

Дана 25.11.2021. године извршен је у Централном регистру ХоВ упис акција и пренос на рачуне ималаца акција, Републику Србију и Акционарски фонд, издатих по основу промене власничких права на друштвеном капиталу и по основу преноса права на дивиденде остварене у претходном периоду по основу удела у друштвеном капиталу. На овај начин је део друштвеног капитала и део обавеза за дивиденду матичног друштва трансформисан у акцијски капитал.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Након спроведене емисије акција, структура акционара матичног друштва је следећа:

Опис	Број акција	Номинална цена	Номинална вредност акција	Учешће у основном капиталу
1. Република Србија	11.650.612	652,00	7.596.199.024,00	76,70%
2. Акционарски фонд	548.154	652,00	357.396.408,00	3,61%
3. Остали акционари	249.666	652,00	162.782.232,00	1,64%
<b>4. Укупно акцијски капитал (1+2+3)</b>	<b>12.448.432</b>	652,00	<b>8.116.377.664,00</b>	<b>81,96%</b>
<b>5. Укупно друштвени капитал</b>	<b>2.740.770</b>	652,00	<b>1.786.982.040,00</b>	<b>18,04%</b>
<b>6. Укупно основни капитал (3+4)</b>	<b>15.189.202</b>	652,00	<b>9.903.359.704,00</b>	<b>100,00%</b>

Основни капитал матичног друштва, како је приказано у табели, износи 9.903.359.704 динара и чини га акцијски капитал у својини физичких и правних лица у износу од 8.116.377.664 динара и капитал у друштвеном власништву у износу од 1.786.982.040,00 динара.

Дана 29.11.2021. године матично друштво је, сходно Одлуци Скупштине матичног друштва о издавању акција без накнаде ради преноса запосленима, С бр. 34/21 од 15.11.2021. године, објавила Јавни позив за упис акција без накнаде којим је дефинисано да рок за упис акција без накнаде почиње да тече од 29. новембра 2021. године, односно од дана објављивања јавног позива у дневном листу „Политика“, са почетком у 9:00 часова, а завршава се 29. децембра 2021. године, у 13:00 часова.

Матично друштво ће у 2022.години у Централном регистру ХоВ извршити упис акција које се преносе на запослене, издатих по основу промене власничких права на друштвеном капиталу.

### 37.1. Основни и остали капитал

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Акцијски капитал	8.116.378	2.754.874
Друштвени капитал	1.786.982	2.967.480
<b>Укупно основни капитал</b>	<b>9.903.360</b>	<b>5.722.354</b>
Остали капитал	131.421	131.421
<b>Стање на дан</b>	<b>10.034.781</b>	<b>5.853.775</b>

Основни капитал чини:

- акцијски капитал у својини физичких и правних лица: 12.448.432 обичних акција укупне номиналне вредности 8.116.377.664 динара, што представља 81,96% укупног основног капитала, од чега је у својини Републике Србије 11.650.612 обичних акција укупне номиналне вредности 7.596.199.024 динара, што представља 76,70% укупног основног капитала.
- акцијски капитал у друштвеном власништву: 2.740.770 обичних акција укупне номиналне вредности 1.786.982.040 динара, што представља 18,04% укупног основног капитала.

На дан 31. децембра 2021. године акцијски капитал матичног друштва (књиговодствена вредност) у износу од 8.116.378 хиљада динара (31. децембар 2020. године: 2.754.874 хиљаде динара) налазио се у поседу укупно 3.343 акционара, од којих су 3.185 физичка лица, 142 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 16 су кастоди лица (31. децембар 2020. године: укупно 3.372 акционара, од којих су 3.212 физичка лица, 142 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 18 су кастоди лица).

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2021. и 2020. године била је следећа:

Акционар	31. децембар 2021.			31. децембар 2020.		
	% учешћа	Број акција	у хиљадама динара	% учешћа	Број акција	у хиљадама динара
Република Србија	93,59%	11.650.612	7.596.199	94,09%	3.976.455	2.592.124
Акционарски фонд	4,40%	548.154	357.396	-	-	-
Комерцијална банка а.д. Београд	0,21%	26.207	17.087	0,62%	26.207	17.084
Utma Commerc d.o.o. Београд	0,14%	17.493	11.405	0,41%	17.493	11.403
АМС осигурање а.д.о. Београд	0,12%	14.600	9.519	0,35%	14.600	9.517
Prudence Capital а.д. Београд	0,00%	335	218	0,21%	8.720	5.684
Serbia Zijin Copper d.o.o	0,06%	7.709	5.026	0,18%	7.709	5.025
Радовић Славиша	0,04%	4.787	3.121	0,13%	5.487	3.577
Саобраћајни факултет Београд	0,05%	5.547	3.617	0,13%	5.547	3.616
Коврлија Драган	0,05%	5.400	3.521	0,13%	5.400	3.520
Металац а.д. Горњи Милановац	0,04%	5.391	3.515	0,13%	5.391	3.514
ТЦК Косјерић д.о.о.	0,04%	5.242	3.418	0,12%	5.242	3.417
Клинички центар Београд	0,04%	5.174	3.373	0,12%	5.174	3.373
Остала правна лица	0,45%	56.055	36.548	1,34%	56.695	36.958
Остала физичка лица	0,49%	61.316	39.978	1,20%	50.712	33.058
Кастоди и збирни рачун	0,28%	34.410	22.435	0,84%	35.289	23.004
<b>Укупно</b>	<b>100,00%</b>	<b>12.448.432</b>	<b>8.116.378</b>	<b>100,00%</b>	<b>4.226.121</b>	<b>2.754.874</b>

На дан 31. децембра 2021. године, берзанска цена акција Компаније износила је 2.300,00 динара (31. децембар 2020. године: 3.100,00 динара).

У складу са чланом 27. Закона о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 139/2014 и 44/21), основни капитал акционарског друштва за осигурање не може бити мањи од динарске противвредности следећих износа и то за:

- животна осигурања EUR 3.200.000 (376.263 хиљада РСД) ; и
- све врсте неживотних осигурања EUR 3.200.000 (376.263 хиљада РСД) .

Структура **основног капитала** матичног друштва (акцијски и друштвени) на дан 31. децембра 2021. и 31. децембра 2020. године приказана је у следећој табели:

Основни капитал	31. децембар 2021.		У хиљадама динара 31. децембар 2020.	
	РСД	EUR	РСД	EUR
Животна осигурања	1.129.123	9.603	1.125.103	9.569
Неживотна осигурања	8.774.237	74.622	4.597.251	39.099
<b>Стање на дан</b>	<b>9.903.360</b>	<b>84.225</b>	<b>5.722.354</b>	<b>48.668</b>

**Остали капитал** у износу од 131.421 хиљаду динара формиран је у складу са захтевима регулативе Народне банке Србије у тренутку прве примене Међународних стандарда за финансијско извештавање примењивих у Републици Србији и укључујући прелазне одредбе тада важећег Правилника о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за друштва за осигурање, на основу кога је матично друштво извршило рекласификацију извора ванпословних средстава у корист рачуна осталог капитала.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

**37.2. Нереализовани добици**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	148.839	148.828
Нереализовани добици по основу хартија од вредности распожљивих за продају	2.306.346	1.974.177
Актурски добици	1.387	1.387
<b>Стање на дан</b>	<b>2.456.572</b>	<b>2.124.392</b>

**37.3. Нереализовани губици**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Нереализовани губици по основу хартија од вредности распожљивих за продају	1.509.880	552.271
Актурски губици	265.155	265.132
<b>Стање на дан</b>	<b>1.775.035</b>	<b>817.403</b>

**38. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Математичка резерва животног осигурања	5.698.028	5.351.322
Резервисања за изравнање ризика	116.047	106.167
Резерве за бонусе и попусте	159.380	202.941
Резервисања за отпремнине и јубиларне награде	1.125.458	1.099.337
Друга дугорочна резервисања	48.529	55.278
<b>Стање на дан</b>	<b>7.147.442</b>	<b>6.815.045</b>

Друга дугорочна резервисања обухватају резервисања за судске спорове и остала резервисања.

**38.1. Математичка резерва**

Обрачун математичке резерве извршен је по нето проспективној методи, у складу са актима Групе и релевантном Одлуком Народне банке Србије о техничким резервама и Правилником о техничким резервама Агенције за осигурање Републике Српске. Математичка резерва на дан 31. децембра 2021. године износи 5.698.028 хиљада динара. Повећање математичке резерве, у односу на стање на дан 31. децембра 2020. године износи 346.706 хиљада динара. Кретање на рачунима математичке резерве су приказани у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	2021.	2020.
<b>Стање – 1. јануар</b>	<b>5.351.322</b>	<b>5.038.708</b>
Додатна резервисања (Напомена 8)	344.147	456.193
Смањења по обрачуна (Напомена 12)	(42.376)	(34.349)
Расподела добити (Напомена 377)	41.435	39.388
Остало	3.500	(148.618)
<b>Стање – 31. децембар</b>	<b>5.698.028</b>	<b>5.351.322</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Математичка резерва је обрачуната нето проспективном методом. У обрачуну математичке резерве, осим у делу ЛАТ теста, користе се статичке вредности параметара дефинисаних техничким основама важећим у моменту закључења уговора о осигурању. Кроз ЛАТ тест врши се дорезервација уколико се укаже потреба, кроз уважавање динамичких вредности и будућих очекивања параметара од значаја за обрачун (дисконтних стопа, вероватноћа смртности, трошкова, инфлације и стопа престанка осигурања, односно вероватноћа искоришћења опција и гаранција).

Будућа очекивања у делу параметара од значаја за обрачун ЛАТ теста процењују се на бази јавно доступних информација, интерних статистика и најбоље праксе, и то:

- за вероватноћу смртности званичне таблице смртности коригују се уважавајући ефекат интерно реализоване смртности у портфељу за последње три године;
- дисконтна стопа, дата у форми spot стопа за сваку годину доспећа, добија се као равномерно пондерисана стопа остварених стопа приноса на средства математичке резерве у портфељу, односно стопа које објављује ЕИОРА или домаћи регулатор, све у зависности да ли се ради о стопама на стране валуте или домаћу валуту;
- очекивана стопа инфлације оцењена је на бази пројекција релевантних институција, у зависности од валуте (НБС, ЕЦБ, ФЕД и др.);
- очекивани трошкови спровођења осигурања оцењују се на нивоу полисе, а у зависности од тарифе, начина плаћања и валуте уговора. Процена се ради на бази предметне позиције из биланса успеха за претходни период, односно на бази провизијске шеме у делу трошкова провизије;
- вероватноће престанка уговора оцењују се у зависности од тарифе и начина плаћања, а процена се ради на бази интерне статистике и упоредне праксе у региону.

**38.2. Резерва за изравнање ризика (РЗИР)**

Обрачунате РЗИР на дан 31. децембра 2021. године износе 116.047 хиљада динара, што је повећање у односу на претходну годину за 9.880 хиљада динара (31. децембар 2020. године: 106.167 хиљада динара).

**38.3. Резерве за бонусе и попусте**

Резерве за бонусе и попусте на дан 31. децембра 2021. године износе 159.380 хиљаду динара и у односу на крај претходне године, када су износиле 202.941 хиљада динара, смањене су за 43.561 хиљаду динара.

**38.4. Резервисања у складу са МРС 19 „Примања запослених“**

Укупни износ за дугорочно резервисање у складу са МРС 19 је 1.125.461 хиљада динара. Приликом обрачуна је коришћен Метод пројектоване кредитне јединице. Кретање на рачунима резервисања у складу са МРС 19 је приказано у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	2021.	2020.
<b>Стање на дан: 1. јануар</b>	<b>1.099.337</b>	<b>973.287</b>
Додатна резервисања - трошак периода	119.158	143.851
Актуарски губици приказани кроз остали резултат	23	41.737
Укупна додатна резервисања	<b>119.181</b>	<b>185.588</b>
Смањења по обрачуну	(6.260)	(1.412)
Искоришћена резервисања	(86.800)	(58.126)
Остало	-	-
<b>Стање на дан: 31. децембар</b>	<b>1.125.458</b>	<b>1.099.337</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Обрачун дугорочних резервисања у складу са МРС 19, за јубиларне награде и отпремнине приликом одласка у пензију, израђен је на основу следећег:

- података о запосленим, њиховим годинама старости, радном стажу и висини примања, интерним актима и пословним политикама Матичног друштва и чланица Групе;
- пословног плана Матичног друштва и чланица Групе;
- података Републичког завода за статистику о зарадама у Републици Србији, Републици Српској, Закона о раду и Закона о порезу на доходак грађана;
- прогноза економских кретања датих од стране Владе Републике Србије и Народне банке Србије, као и надлежних државних органа Републике Српске; и
- актуарских претпоставки.

Актуарске претпоставке коришћене у обрачуну за 2021. и 2020. годину су следеће:

- таблице морталитета РЗС Србије 2010-2012., посебно за мушки и женски пол;
- стопа инвалидитета (вероватноћа настанка потпуне радне неспособности) која износи 0,1%;
- пројектована стопа раста зарада од 5%;
- дисконтна стопа од 3%; и
- стопа флукуације 2% (2020: 1,3%).

Актуарске претпоставке коришћене у Републици Српској за 2021. и 2020. годину су следеће:

- дисконтна стопа од 5% годишње;
- пројектована стопа раста зарада од 1,01441855% (на основу просечног раста у последње 4 година; 2020: 1,02156642%);
- просечна флукуација запослених у последње 4 године – 7,394366% (2020: 7.642276%);
- таблице морталитета СФРЈ 1980-1982, укупно за мушки и женски пол;
- као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину.

**39. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Обавезе по основу кредита	76.753	13.655
Обавезе по основу лизинга	382.297	93.811
Остале дугорочне обавезе	37.566	21.813
<b>Стање на дан</b>	<b>496.616</b>	<b>129.279</b>

**40. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
<b>Одложене пореске обавезе:</b>		
По основу привремених разлика између основице по којој се некретнине, опрема и инвестиционе некретнине признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима	376.377	375.693
По основу вредновања хартија од вредности расположивих за продају	113.448	72.992
	<b>489.825</b>	<b>448.685</b>
<b>Одложене пореска средства:</b>		
По основу резервисања за отпремнине запослених	(42.368)	(47.612)
	<b>(42.368)</b>	<b>(47.612)</b>
<b>Нето одложене пореске обавезе</b>	<b>447.457</b>	<b>401.073</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**
**41. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Обавезе по основу штета и уговорених износа у:		
- земљи	254.386	203.162
- иностранству	221.355	52.217
<b>Стање на дан</b>	<b>475.741</b>	<b>255.379</b>

**42. ОБАВЕЗЕ ЗА ПРЕМИЈУ, ЗАРАДЕ И ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Обавезе за премију реосигурања	1.606.044	1.223.471
Обавезе за премију саосигурања	1.234.985	975.741
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	292.397	282.952
Обавезе према добављачима	614.445	251.687
Примљени аванси	253.566	255.832
Обавезе за порез на послове осигурања	75.127	74.201
Обавезе за дивиденде и учешћа у резултату	10.754	2.592.330
Обавезе за провизију и регресе	89.957	68.269
Остале краткорочне обавезе	299.724	264.062
<b>Стање на дан</b>	<b>4.476.999</b>	<b>5.988.545</b>

У 2021. години дошло је до смањења обавеза за премију, зараду и друге обавезе, што је пре свега резултат смањења обавеза за дивиденду у односу на претходну годину. Дивиденда матичног друштва исплаћена је 7. јула 2021. године.

**43. РЕЗЕРВЕ ЗА ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ**

	У хиљадама динара За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Преносне премије животних осигурања и саосигурања	577.373	435.900
Преносне премије неживотних осигурања и саосигурања	14.218.105	13.615.849
Преносне премије реосигурања и ретроцесија	502.602	500.033
<b>Стање на дан</b>	<b>15.298.080</b>	<b>14.551.782</b>

Обрачун преносне премије осигурања извршен је у складу са актима Групе, релевантном одлуком Народне банке Србије и Правилником о техничким резервама Агенције за осигурање Републике Српске, методом „*pro-rata temporis*“. Укупна преносна премија осигурања, саосигурања и реосигурања на дан 31. децембра 2021. године износи 15.298.080 хиљаде динара, и у односу на крај претходне године када је износила 14.551.782 хиљаду динара, повећана је за 746.298 хиљада динара.

**44. РЕЗЕРВЕ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ**

Група је на дан 31. децембра 2021. године образовала резерве за неистекле ризике у износу 348.755 хиљада динара (31. децембар 2020. године: 370.000 хиљада динара), имајући у виду да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа резерви за преносне премије, а у складу са Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017) и релевантним актом пословне политике Групе.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**
**45. ДРУГА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Допринос за превентиву	1.019.046	1.030.147
Остала пасивна временска разграничења	385.180	179.271
<b>Стање на дан</b>	<b>1.404.226</b>	<b>1.209.418</b>

**46. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ**

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Резервисане штете животних осигурања и саосигурања:		
- настале непријављене штете	317.079	120.341
- настале пријављене штете	74.205	61.800
	<b>391.284</b>	<b>182.141</b>
Резервисане штете неживотних осигурања и саосигурања:		
- настале непријављене штете	7.727.500	7.321.059
- настале пријављене штете	7.446.004	7.154.853
	<b>15.173.504</b>	<b>14.475.912</b>
Удели у штетама саосигурања, реосигурања и ретроцесија	2.016.565	2.881.626
<b>Стање на дан</b>	<b>17.581.353</b>	<b>17.539.679</b>

Резервисане штете на дан 31. децембра 2021. године утврђене су у складу са интерном регулативом Групе и износе 17.581.353 хиљада динара, док су на крају претходне године износиле 17.539.679 хиљада динара. Повећање резервисаних штета у односу на претходну годину износи 41.674 хиљада динара.

Износ резервисаних штета је утврђен у складу са интерним правилницима, који су у складу са законским и подзаконским актима регулатора у Републици Србији и Републици Српској.

Код врста осигурања где се обрачун ради Маск-овом методом интервали поверења на дан 31. децембар 2021. године, као и 31. децембар 2020. године (који одређују износе маргине ризика уз претпоставку да најбоља оцена има lognormalnu расподелу) су били исти као и коначни интервали на крају претходне године: за врсту 01 – 99,93%; за врсту 02 – 96%; за врсту 03 – 99,9998%; за врсту 08 – 95,40%; за врсту 09 – 91,219%; за врсту 13 – 64,2% и за врсту 18 – 99,91%. На врсти 10 обрачун на дан 31. децембар 2021. године је извршен Paid-Incurred Chain методом са интервалом поверења 99,92%. Да је резервација на врсти осигурања 10 урађена са непромењеним Правилником и непромењеним интервалом поверења у односу на претходну годину износ би био већи за 90.395 хиљада динара.

Раст укупно резервисаних штета 5,82% што је у складу са растом портфеља. Резервација штета неживота осигурања расла је за 4,40% док је резервација животних осигурања расла по стопи од 115,14% као последица значајног раста ликвидираних штета животних осигурања.

По обрачуну насталих непријављених штета извршен је ЛАТ тест, који је показао довољност на свим врстама осигурања на којима се обрачун врши стохастичким методама, тако да није било додатних измена интервала поверења. Коначна резервација задовољава критеријуме поређења са искуством и тест адекватности обавеза. Интервали поверења одређују износ маргине ризика који је потребно имати на нивоу врсте осигурања у зависности од поређења са искуством и теста адекватности резервисаних штета. Основа за обрачун су развојни троуглови пријављених штета (incurred claims) насталих од 2006. – 2021. године (уз кориговање резервисаних насталих пријављених штета ранијих година на основу остварења до дана обрачуна), а за врсту 10 овом троуглу је прикључен и троугао ликвидираних штета насталих у истом периоду. Остале врсте осигурања се раде паушалном методом.

Утврђен износ резервисаних штета је у складу са актуарском струком и прописима и обезбеђује трајно испуњење обавеза Групе.



## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

## 47. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Примљене менице (а)	459.038	253.053
Издате менице (б)	26.110	41.111
Дата јемства (в)	30.860	64.259
Остала потраживања / обавезе (г)	33.996	34.382
Остало	47.398	47.032
<b>Стање на дан</b>	<b>597.402</b>	<b>439.837</b>

- (а) Група на дан 31. децембра 2021. године поседује укупно 6.851 меницу које су примљене, најчешће, као средство обезбеђења. Од укупног броја примљених меница 6.808 су бланко, док су осталих 43 попуњене на укупан износ од 459.038 хиљада динара.
- (б) Група је на дан 31. децембра 2021. године издала укупно 821 бланко меницу и 130 попуњених на износ од 26.110 хиљада динара као средство финансијског обезбеђења за потребе учешћа на тендерима, по уговорима о издавању банкарских гаранција као и по другим основама (закуп пословног простора, отварање рачуна).
- (в) У ванбилансној евиденцији су евидентирана дата јемства у износу 30.860 хиљада динара (2020: 64.259 хиљада динара). Наиме, као последица узимања рефинансирајућег кредита који је одобрен зависном правном лицу „Дунав ауто“, у циљу обезбеђења потраживања успостављена је залога на путничким возилима.
- (г) У ванбилансној евиденцији Групе евидентирано је потраживања/обавеза у износу од 33.996 хиљада динара. Наведени износ се односи на:
- неисплаћена новчана средства клијената по основу принудних откупа хартија од вредности и дивиденде, која се држе на наменском новчаном рачуну изузетом од блокаде / обавеза за неисплаћену дивиденду зависног правног лица „Dunav Stockbroker“ у укупном износу 33.941 хиљада динара; и
  - потраживање / обавеза за фонд по основу становања зависног правног лица „Дунав ауто“ у износу од 54 хиљаде динара.
- (д) Такође, Група на дан 31. децембар 2021. године, у ванбилансној евиденцији има евидентирану уписану хипотека на непокретност заложног дужника „Градитељ-Београд“ а.д. Београд на 47.032 хиљаде динара и активирани три гаранције повезаног лица „Дунав осигурање“ а.д.о Бања Лука.

## 48. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ

Структура техничких резерви Групе на дан 31. децембра 2021. и 2020. године приказана је како следи:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Математичка резерва (Напомена 38.1)	5.698.028	5.351.322
Резерве за изравнање ризика (Напомена 38.2)	116.047	106.167
Резерве за бонусе и попусте (Напомена 38.3)	159.380	202.941
Резерве за преносне премије (Напомена 433)	15.298.080	14.551.782
Резерве за неистекле ризике (Напомена 444)	348.755	370.000
Резервисане штете (Напомена 466)	17.581.353	17.539.679
<b>Стање на дан</b>	<b>39.201.643</b>	<b>38.121.891</b>

Техничке резерве Групе на дан 31. децембар 2021. године износе 39.201.643 хиљаду динара (31. децембар 2020. године 38.121.891 хиљада динара). Група је обезбедила потпуну покривеност техничких резерви прописаним облицима улагања у складу са релевантним прописима који регулишу област осигурања у Републици Србији и Републици Српској.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

## 49. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА

	Укупно за 2021. годину	Животна осигурања, осим осигурања живота		Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухо- плови	Имовина	Одговор- ност	Кредити и јемства	У хиљадама динара	
		2	3								Остало	Неживотна осигурања збирно 13
1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	(12+13)
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ</b>												
Приходи од премија осигурања и саосигурања	28.737.231	3.170.506	157.716	3.328.222	1.701.743	2.889.384	402.091	8.407	5.884.794	12.336.544	99.321	2.086.725
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	2.324.796	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.324.796
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	147.761	-	-	698	1.693	118	201	2.366	133.370	76	9.239	147.761
Остали пословни приходи	1.233.206	-	-	1.560	6.408	43	150	207.426	39.358	34.243	944.018	1.233.206
	<b>32.442.994</b>	<b>3.170.506</b>	<b>157.716</b>	<b>1.704.001</b>	<b>2.897.485</b>	<b>402.252</b>	<b>8.758</b>	<b>6.094.586</b>	<b>12.509.272</b>	<b>133.640</b>	<b>5.364.778</b>	<b>29.114.772</b>
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ</b>												
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(1.659.602)	(373.988)	-	(373.988)	(14.877)	(35.117)	(65)	(489.158)	(1.025.638)	(10.377)	299.128	(1.285.614)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(15.441.992)	(2.790.229)	(64.152)	(2.854.381)	(1.986.893)	(99.422)	(19.126)	(2.629.016)	(4.752.270)	(74.239)	(2.255.532)	(12.587.611)
Резервисане штете	(804.522)	(203.710)	(4.185)	(207.895)	(143.052)	(18.958)	(2.271)	(237.764)	(7.798)	(38.211)	(77.020)	(596.627)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	581.552	-	-	111	133.510	25.064	2	8.315	268.547	69.996	76.007	581.552
Повећање осталих техничких резерви - нето	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Смањење осталих техничких резерви - нето	146.551	42.376	-	42.376	-	494	-	435.009	-	7.139	(338.467)	104.175
Расходи за бонусе и полусте	(2.273.883)	(143.175)	-	(143.175)	(423.880)	(61.560)	(135)	(1.240.825)	(55.347)	(1.450)	(42.359)	(2.130.708)
Остали пословни расходи	(1.101.020)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.101.020)	(1.101.020)
	<b>(20.552.916)</b>	<b>(3.468.726)</b>	<b>(68.337)</b>	<b>(3.537.063)</b>	<b>(2.435.192)</b>	<b>(189.499)</b>	<b>(21.595)</b>	<b>(4.153.439)</b>	<b>(5.572.506)</b>	<b>(47.142)</b>	<b>(3.439.263)</b>	<b>(17.015.853)</b>
<b>Добитак – бруто пословни резултат</b>	<b>11.890.078</b>	<b>(298.220)</b>	<b>89.379</b>	<b>(208.841)</b>	<b>462.293</b>	<b>212.753</b>	<b>(12.837)</b>	<b>1.941.147</b>	<b>6.936.766</b>	<b>86.498</b>	<b>1.925.515</b>	<b>12.098.919</b>
<b>ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>												
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.169.742	309.835	11.570	321.405	67.337	146.395	48.069	176.387	304.088	96.192	(97.970)	848.337
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(73.251)	(20.779)	(795)	(21.574)	(14.151)	(8.388)	(2.408)	(45.093)	(73.596)	(4.685)	108.019	(51.677)
<b>Добитак из инвестиционе активности</b>	<b>1.096.491</b>	<b>289.056</b>	<b>10.775</b>	<b>299.831</b>	<b>53.186</b>	<b>138.007</b>	<b>45.661</b>	<b>131.294</b>	<b>230.492</b>	<b>91.507</b>	<b>10.049</b>	<b>796.660</b>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

	У хиљадама динара												
	Укупно за 2021. годину 1 (4+13)	Осигурање живота 2	Животна осигурања, осим осигурања живота 3	Животна осигурања збирно 4 (3+2)	Незгода и ДЗО. 5	Возила 6	Пловни објекти и транспорт 7	Ваздухо- плови 8	Имовина 9	Одговор- ност 10	Кредити и јемства 11	Остало 12	Неживотна осигурања збирно 13 (15+ +12)
Трошкови спровођења осигурања													
Трошкови прибаве	(8.331.219)	(498.777)	(21.282)	(520.059)	(405.415)	(882.059)	(88.541)	(8.821)	(1.561.514)	(3.129.358)	(21.123)	(1.714.329)	(7.811.160)
Трошкови управе	(2.417.509)	(240.993)	(9.358)	(250.351)	(158.592)	(239.997)	(137.551)	(38.044)	(388.047)	(916.822)	(79.922)	(208.184)	(2.167.159)
Остали трошкови спровођења осигурања	(87.054)	(6.803)	(249)	(7.052)	(5.190)	(2.586)	(7.759)	(2.586)	(5.173)	(10.346)	(5.173)	(41.189)	(80.002)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	542.469	4.957	-	4.957	16	80	1.901	203	83.660	8.776	5.248	437.628	537.512
	(10.293.314)	(741.616)	(30.889)	(772.505)	(589.181)	(1.124.562)	(231.950)	(49.248)	(1.871.074)	(4.047.750)	(100.970)	(1.526.074)	(9.520.809)
Пословни добитак(губитак) – нето пословни резултат	2.693.257	(750.780)	69.265	(681.515)	74.067	(609.083)	118.810	(16.424)	201.367	3.119.508	77.035	409.490	3.374.770
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ(РАСХОДИ)													
Финансијски приходи осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	235.837	6.777	239	7.016	4.588	11.685	3.652	2.123	42.995	90.634	18.252	54.894	228.821
Финансијски расходи осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(82.087)	(3.217)	(94)	(3.311)	(1.623)	(907)	(2.713)	(5.762)	(24.814)	(10.910)	(1.541)	(30.506)	(78.776)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	1.328.216	86.688	838	87.526	84.220	51.741	84.935	27.410	640.736	149.727	56.497	145.424	1.240.690
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(1.283.156)	(111.267)	(3.438)	(114.705)	(75.836)	(79.985)	(72.877)	(16.465)	(501.747)	(179.929)	(52.822)	(188.790)	(1.168.451)
Остали приходи	254.527	5.434	232	5.666	14.406	11.476	18.517	6.069	45.736	54.167	12.262	86.228	248.861
Остали расходи	(85.664)	(982)	(10)	(992)	(3.045)	(4.229)	(542)	(115)	(26.354)	(24.363)	(280)	(25.743)	(84.671)
ДОБИТАК(ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПЕРЕЗИВАЊА	3.060.931	(767.347)	67.032	(700.315)	96.777	(619.302)	149.782	(3.164)	377.919	3.198.834	109.403	450.997	3.761.244
НЕТО ДОБИТАК(ГУБИТАК) ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	(16.407)	46	-	46	(869)	(2.054)	(456)	152	(2.378)	(5.935)	(1.725)	(3.188)	(16.453)
ДОБИТАК(ГУБИТАК) ПРЕ ОПЕРЕЗИВАЊА	3.044.524	(767.301)	67.032	(700.269)	95.908	(621.356)	149.326	(3.012)	375.541	3.192.899	107.678	447.809	3.744.791

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

	У хиљадама динара												
	Укупно за 2020. годину	Осигурање живота	Животна осигурања, осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухо- плови	Имовина	Одговор- ност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигурања збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+ +12)
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ</b>													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	27.022.742	2.803.729	150.573	2.954.302	1.555.947	2.462.374	327.237	(21.627)	5.358.378	12.661.454	105.398	1.619.279	24.068.440
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	1.701.990											1.701.990	1.701.990
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	188.614	-	-	-	699	1.741	88	55	1.962	172.085	80	11.904	188.614
Остали пословни приходи	1.216.319	-	-	-	1.095	10.803	484	76	248.091	41.069	21.546	893.155	1.216.319
	<b>30.129.665</b>	<b>2.803.729</b>	<b>150.573</b>	<b>2.954.302</b>	<b>1.557.741</b>	<b>2.474.918</b>	<b>327.809</b>	<b>(21.496)</b>	<b>5.608.431</b>	<b>12.874.608</b>	<b>127.024</b>	<b>4.226.328</b>	<b>27.175.363</b>
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ</b>													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(1.751.595)	(501.181)	-	(501.181)	(8.221)	(13.237)	(2.560)	(42)	(128.346)	(1.043.356)	(19.007)	(35.645)	(1.250.414)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(12.688.162)	(1.827.469)	(65.405)	(1.892.874)	(685.593)	(1.842.681)	(138.308)	(4.841)	(2.248.563)	(4.560.825)	(100.911)	(1.213.566)	(10.795.288)
Резервисане штете	(1.236.430)	(42.542)	(1.244)	(43.786)	5.194	(238.171)	(88.881)	(11.040)	(370.777)	(141.279)	22.192	(369.882)	(1.192.644)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	580.706	-	-	-	8	120.927	22.078	1	1.772	342.632	49.794	43.494	580.706
Повећање осталих техничких резерви - нето	(2.755)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2.755)	(2.755)
Смањење осталих техничких резерви - нето	50.133	34.349	-	34.349	-	1.440	8.614	-	1.656	-	-	4.074	15.784
Расходи за бонусе и попусте	(1.923.697)	(87.580)	-	(87.580)	(205.649)	(368.393)	(22.940)	(341)	(1.168.411)	(41.360)	(7.060)	(21.963)	(1.836.117)
Остали пословни расходи	(1.018.711)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.018.711)	(1.018.711)
	<b>(17.990.511)</b>	<b>(2.424.423)</b>	<b>(66.649)</b>	<b>(2.491.072)</b>	<b>(894.261)</b>	<b>(2.340.115)</b>	<b>(221.997)</b>	<b>(16.263)</b>	<b>(3.912.669)</b>	<b>(5.444.188)</b>	<b>(54.992)</b>	<b>(2.614.954)</b>	<b>(15.499.439)</b>
<b>Добитак – бруто пословни резултат</b>	<b>12.139.154</b>	<b>379.306</b>	<b>83.924</b>	<b>463.230</b>	<b>663.480</b>	<b>134.803</b>	<b>105.812</b>	<b>(37.759)</b>	<b>1.695.762</b>	<b>7.430.420</b>	<b>72.032</b>	<b>1.611.374</b>	<b>11.675.924</b>
<b>ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.305.622	259.624	13.209	272.833	112.441	60.192	163.164	54.067	133.095	252.835	108.185	148.810	1.032.789
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(118.852)	(61.390)	(2.998)	(64.388)	(23.073)	(21.444)	(22.769)	(6.835)	(74.209)	(114.876)	(13.782)	222.524	(54.464)
<b>Добитак из инвестиционе активности</b>	<b>1.186.770</b>	<b>198.234</b>	<b>10.211</b>	<b>208.445</b>	<b>89.368</b>	<b>38.748</b>	<b>140.395</b>	<b>47.232</b>	<b>58.886</b>	<b>137.959</b>	<b>94.403</b>	<b>371.334</b>	<b>978.325</b>

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

	У хиљадама динара												
	—												
	Укупно за 2020. годину 1 (4+13)	Осигурање живота 2	Животна осигурања, осим осигурања живота 3	Животна осигурања збирно 4 (3+2)	Незгода и ДЗО. 5	Возила 6	Пловни објекти и транспорт 7	Ваздухо- плови 8	Имовина 9	Одговор- ност 10	Кредити и јемства 11	Остало 12	Неживотна осигурања збирно 13 (25+ +12)
Трошкови спровођења осигурања													
Трошкови прибаве	(7.051.251)	(476.678)	(24.366)	(501.044)	(348.366)	(763.341)	(77.351)	(6.912)	(1.367.442)	(2.676.539)	(29.418)	(1.280.838)	(6.550.207)
Трошкови управе	(2.165.067)	(173.675)	(9.171)	(182.846)	(124.056)	(235.701)	(84.758)	(17.478)	(370.785)	(897.679)	(47.618)	(204.146)	(1.982.221)
Остали трошкови спровођења осигурања	(67.369)	(4.342)	(225)	(4.567)	(3.649)	(1.818)	(5.454)	(1.818)	(3.636)	(7.272)	(3.636)	(35.519)	(62.802)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	490.344	3.332	-	3.332	13	61	2.366	3.810	85.391	8.921	6.580	379.870	487.012
	(8.793.343)	(651.363)	(33.762)	(685.125)	(476.058)	(1.000.799)	(165.197)	(22.398)	(1.656.472)	(3.572.569)	(74.092)	(1.140.633)	(8.108.218)
Пословни добитак/(губитак) – нето пословни резултат	4.532.581	(73.823)	60.373	(13.450)	276.790	(827.248)	81.010	(12.925)	98.176	3.995.810	92.343	842.075	4.546.031
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)													
Финансијски приходи осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	249.344	2.844	147	2.991	905	18.400	1.147	3.034	35.857	137.975	10.047	38.988	246.353
Финансијски расходи осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(75.950)	(3.567)	(173)	(3.740)	(1.187)	(2.084)	(205)	(2.639)	(7.089)	(5.037)	(334)	(53.635)	(72.210)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служе за обављање делатности	555.350	28.541	422	28.963	38.454	51.194	52.329	17.278	171.959	103.462	36.172	55.539	526.387
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служе за обављање делатности	(1.255.518)	(50.844)	(717)	(51.561)	(70.183)	(145.922)	(68.194)	(14.513)	(297.300)	(359.213)	(62.160)	(186.472)	(1.203.957)
Остали приходи	231.127	8.219	347	8.566	11.985	7.408	16.528	5.404	25.485	30.210	11.006	114.535	222.561
Остали расходи	(92.311)	(987)	(16)	(1.003)	(3.304)	(4.397)	(563)	(111)	(48.798)	(20.969)	(317)	(12.849)	(91.308)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	4.144.623	(89.617)	60.383	(29.234)	253.460	(902.649)	82.052	(4.472)	(21.710)	3.882.238	86.757	798.181	4.173.857
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	(9.137)	-	-	-	(139)	(601)	(96)	(19)	(2.159)	(2.613)	(441)	(3.069)	(9.137)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	4.135.486	(89.617)	60.383	(29.234)	253.321	(903.250)	81.956	(4.491)	(23.869)	3.879.625	86.316	795.112	4.164.720

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

**50. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ**

У току 2021. године, у оквиру Групе, екстерну контролу Народне банке Србије је имало Матично друштво.

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања, на основу Решења о контроли бр. 9708 од 24. децембра 2021. године, почела је да врши контролу приговора у периоду 2019.-2021. године у делу колективног осигурања пензионера за случај смрти и колективног осигурања корисника кредита за случај смрти. До датума састављања ових појединачних финансијских извештаја, контрола је у току.

До датума састављања ових консолидованих финансијских извештаја, Записник Народне банке Србије о предметној контроли није достављен Матичном друштву.

У 2020. години Народне банке Србије започела је поступак непосредне контроле пословања зависног правног лица „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом и то у областима: корпоративно пословање и организација функције инвестирања. У мају 2021. године Друштву је достављен записник о непосредној контроли пословања. С тим у вези, Друштво је доставило Народној банци Србије изјашњење на записник о непосредној контроли пословања, Друштво је у августу добило закључак о обустави контроле пословања.

Министарство финансија, Пореска управа, Центар за велике пореске обвезнике у току 2021. године, извршио је контролу пословног односа између Компаније као матичног друштва и „Дунав аута“ д.о.о. за период 01.01.2020. до 31.08.2021. и контролу обрачунавања и плаћања пореза на додату вредност за период 01.01.-31.12.2020. године. На основу спроведене контроле, испостављен је Записник о извршеној пореској контроли број 47-04/2021-CVPO-00256-001 од 25.10.2021. године. Контролом нису утврђене неправилности.

Осим наведеног није било других непосредних / посредних контрола током 2021. године.

**51. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА**

**51.1. Носиоци система управљања ризицима**

Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум. У поступку Управљања ризицима спроводи се анализа, квантификација и бележење ризика, као и ширење свести о њиховом постојању у оквиру пословања.

Стратегија управљања ризицима представља оквир за успостављање система управљања ризицима и њоме су дефинисани надлежности и одговорности управе и свих запослених у процесу управљања ризицима, спремност за преузимање ризика и политике управљања ризицима у Групи.

Мерење, односно процена ризика, врши се кроз квалитативну и квантитативну процену идентификованих ризика и догађаја тако што се: врши обрада сваког идентификованог ризика, анализирају постојеће контролне мере, квантификују идентификовани ризици – кад год је то могуће, предлажу додатне мере и прати спровођење свих донетих мера.

Према степену утицаја на пословање Групе, ризици се класификују у четири категорије: Низак, Средњи, Висок и Екстреман ризик.

Група, у оквиру управљања ризицима, врши сопствену процену ризика (ORSA – Own Risk and Solvency assessment) и солвентности, чији резултати се узимају у обзир при доношењу стратешких одлука, планирању пословних активности и при управљању адекватношћу капитала.

При вршењу сопствене процене ризика и солвентности Група идентификује све ризике којима је изложена или би могла бити изложена у пословању краткорочно и дугорочно.

Сва друштва која послују у оквиру Групе, за која је то законом прописано, на дан 31. децембра 2021. године испунила су услове који се односе на адекватност капитала.

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

## 51.2. Врсте ризика које су предмет праћења и управљања

У оквиру **ризика осигурања** посебно се управља појединачним ризицима као што су: ризик неадекватно одређене премије, ризик неадекватног образовања техничких резерви, ризик осигурања који произилази из катастрофалних догађаја, посебне ризике који произилазе из промене висине, тренда (тенденције) и волатилности (одступања од очекиваног) стопа смртности (ризик смртности и ризик дуговечности), промене висине, тренда и волатилности стопа истека, раскида, обнове и откупа уговора о осигурању (ризик истека осигурања), промене висине, тренда и волатилности стопа инвалидности и болести (ризик обољевања), промене момента настанка и учесталости осигураних случајева, као и висине исплате при настанку тих случајева, ризик неадекватне процене ризика који се преузима у осигурање, ризик неадекватног одређивања нивоа самопридржаја или преузимање ризика већих од износа самопридржаја, односно непреношење вишка ризика изнад самопридржаја у саосигурање, реосигурање, остале ризике осигурања (професионалне и техничке) који су у складу са природом, обимом и сложености пословања Групе.

У оквиру **тржишних ризика**, посебно се управља појединачним ризицима: ризик промене каматних стопа, ризик промене цена хартија од вредности, ризик промене цена непокретности, ризик приноса, девизни ризик, ризик конкуренције, ризик неадекватног прилагођавања захтевима корисника услуге осигурања, остале тржишне ризике у складу са природом, обимом и сложености пословања Групе.

У оквиру **ризика неиспуњења обавеза друге уговорне стране** посебно се управља појединачним ризицима: ризик немогућности наплате инвестираних средстава, ризик немогућности наплате приноса од инвестираних средстава или закупа, ризик немогућности наплате потраживања по основу осигурања, саосигурања и реосигурања, остале ризике.

**Ризик ликвидности** обухвата појединачне ризике: ризик неадекватног управљања имовином и обавезама (*ALM-Asset Liability Management*), ризик погрешне процене, евидентирања, презентовања и обелодањивања вредности имовине и извора средстава Групе као и њених прихода, расхода и резултата пословања, ризик немогућности продаје имовине Групе по књиговодственој вредности и немогућност наплате извршене продаје, ризик рочне неусклађености средстава и њихових извора, ризик немогућности измиривања обавеза по основу осигурања и другим основама, остале ризике.

У оквиру **оперативних ризика** прате се: ризик погрешног, неодговарајућег избора чланова Извршног одбора, Надзорног одбора и лица којима је поверено руковођење појединим пословима, ризик погрешног, неодговарајућег избора, распореда и постављења запослених у Групи (квалификационо и бројно), ризик неадекватне организације пословања Групе, информатички ризик, ризик погрешног и економски штетног уговарања послова, ризик превара, злоупотреба и других незаконитих активности, ризик уговарања, организовања и обављања послова супротно правилима струке осигурања, ризик одсуства система интерних контрола, процедура и поступака, остали ризици.

У оквиру **правних ризика** прате се: ризик налагања мера, односно изрицања казне од стране Народне банке Србије или другог надлежног органа у Републици Србији и Републици Српској, ризик немогућности извршења уговора (делимично или у целини), ризик могућих губитака из спорова, ризик неустављања ефикасних процедура за спречавање прања новца и финансирања тероризма, остали ризици.

**Други значајни ризици** обухватају појединачне ризике: репутациони ризик, који проистиче из умањеног поверења јавности у пословање Групе, стратешки ризик, који представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат или капитал Групе услед непостојања одговарајућих политика и стратегија Групе, њиховог неадекватног спровођења, као и услед промена у окружењу, односно изостанка одговарајућег реаговања на промене, ризици који настају при увођењу нових производа осигурања, укључујући и нове активности у вези са процесима и системима у Групи, ризици по основу послова које је Група поверила трећим лицима, остали ризици који се процене као значајни.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

51.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“

Категорије финансијских инструмената

У хиљадама динара

	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
<b>Финансијска средства</b>		
Дугорочни финансијски пласмани	1.005.125	734.207
<i>Учешћа у капиталу</i>	50.116	53.023
<i>Остали дугорочни финансијски пласмани</i>	955.009	681.184
Потраживања	8.000.040	6.687.103
Краткорочни финансијски пласмани	36.414.641	35.051.630
Готовина и готовински еквиваленти	2.201.563	3.170.743
Активна временска разграничења (Потраживања за нефактурисан приход)	226.017	102.038
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	2.292.941	2.152.740
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	2.399.294	3.163.619
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	19.346	17.631
<b>Стање на дан</b>	<b>52.558.966</b>	<b>51.079.712</b>
<b>Финансијске обавезе</b>		
Математичка резерва	5.698.028	5.351.322
Резерве за изравнање ризика	116.047	106.167
Резерве за бонусе и попусте	159.380	202.941
Остале дугорочне обавезе	496.616	129.279
Краткорочне финансијске обавезе	261.430	58.799
Обавезе по основу штета	475.741	255.379
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	4.476.999	5.988.545
Резерве за преносне премије	15.298.080	14.551.782
Резерве за неистекле ризике	348.755	370.000
Друга пасивна временска разграничења (Унапред обрачунати трошкови)	360.920	150.498
Резервисане штете	17.581.353	17.539.679
<b>Стање на дан</b>	<b>45.273.349</b>	<b>44.704.391</b>

\* Напомена:

Узет је само део билансне позиције БС 0452 који се односи на унапред обрачунате трошкове,  
без резервисања по разним основама

Ризици који потичу од финансијских инструмената обухватају:

- кредитни ризик;
- тржишни ризик који се састоји од три врсте ризика: девизног ризика, каматног ризика и ризика промене цене финансијског инструмента; и
- ризик ликвидности.

51.3.1. Кредитни ризик

Изложеност кредитном ризику посебно се обелодањује за следеће категорије финансијских средства,  
односно финансијске имовине:

- дугорочни финансијски пласмани;
- финансијски пласмани; и
- потраживања.

Постоји значајна разлика у степену изложености Групе кредитном ризику у зависности од тога о којој се категорији финансијског инструмента ради. Кредитном ризику су највише изложена потраживања од осигураника по основу фактурисане премије осигурања и обрачунатих камата по основу кашњења у измиривању обавеза од стране дужника.



**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

У процесу управљања кредитним ризиком, Група управља ризицима који произилазе из уложених средстава у хартије од вредности којима се тргује и ризиком бонитета осигураника, интерно категорисаних у сегмент великих клијената и осталим ризицима који стоје у вези са наплатом потраживања.

Максимална изложеност кредитном ризику је приказана у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
<b>Финансијска имовина</b>		
Дугорочни финансијски пласмани	955.009	681.184
Потраживања	8.000.040	6.687.103
Краткорочни финансијски пласмани	36.414.641	35.051.630
Готовина и готовински еквиваленти	2.201.563	3.170.743
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	2.292.941	2.152.740
Резервисане штете које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	2.399.294	3.163.619
Остале техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	19.345	17.631
<b>Укупно</b>	<b>52.282.833</b>	<b>50.924.651</b>

Изложеност кредитном ризику, у погледу потраживања, приказана је и на основу старосне структуре потраживања која је дата у следећој табели:

	У хиљадама динара		
	31. децембар 2021.		
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето Износ
<b>Старосна структура потраживања</b>			
Недоспело	7.625.654	451.001	7.174.653
Кашњење од 0-90 дана	803.079	281.930	521.149
Кашњење од 91-180 дана	573.628	430.612	143.016
Кашњење од 181-270 дана	176.565	125.945	50.620
Кашњење преко 271 дана	7.664.008	7.553.406	110.601
<b>Укупно</b>	<b>16.842.934</b>	<b>8.842.894</b>	<b>8.000.040</b>

Нето потраживања са кашњењем преко 90 дана на дан 31. децембра 2021. године нису исправљена имајући у виду да су наплаћена закључно са 31. јануаром 2022. године.

**51.3.2. Девизни ризик**

Под девизним ризиком подразумева се вероватноћа настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промене вредности девизних курсева. Девизном ризику су изложене све позиције активе и пасиве у девизама, као и потраживања и обавезе индексиране страном валутом.

Група управља девизним ризиком у циљу ограничавања могућих губитака због промена курса страних валута и одржавања ризика на нивоу који је прихватљив из угла резултата пословања, адекватности капитала и захтева за очувањем ликвидности.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Изложеност Групе девизном ризику на дан **31. децембра 2021. године** је дата у наредној табели:

	У хиљадама динара				
	USD	EUR	Остале валуте	РСД	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	299.674	603.547	51.788	955.009
Потраживања	637.125	1.635.524	355.647	5.371.744	8.000.040
Краткорочни финансијски пласмани	-	3.681.667	496.393	32.236.581	36.414.641
Готовински еквиваленти и готовина	148.968	621.167	206.904	1.224.524	2.201.563
Потраживања за нефактурисан приход	2.681	8.898	48.933	165.505	226.017
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	46.514	2.246.427	2.292.941
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	4.871	2.394.423	2.399.294
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	19.345	19.345
<b>Укупно</b>	<b>788.774</b>	<b>6.246.930</b>	<b>1.762.809</b>	<b>43.710.337</b>	<b>52.508.850</b>
Математичка резерва	11.950	1.233.141	83.000	4.369.937	5.698.028
Резерве за изравнање ризика	-	-	-	116.047	116.047
Резерве за бонусе и попусте	-	-	-	159.380	159.380
Остале дугорочне обавезе	-	169.078	-	327.538	496.616
Краткорочне финансијске обавезе	-	82.994	5.878	172.558	261.430
Обавезе по основу штета	110.144	262.466	7.084	96.047	475.741
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	486.384	1.238.124	152.313	2.600.178	4.476.999
Резерве за преносне премије	-	-	828.941	14.469.139	15.298.080
Резерве за неистекле ризике	-	-	-	348.755	348.755
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	-	705	-	360.215	360.920
Резервисане штете	461	1.781.070	599.134	15.200.688	17.581.353
<b>Укупно</b>	<b>608.939</b>	<b>4.767.578</b>	<b>1.676.350</b>	<b>38.220.482</b>	<b>45.273.349</b>
<b>Нето девизна позиција - 31. децембар 2021. године</b>	<b>179.835</b>	<b>1.479.352</b>	<b>86.459</b>	<b>5.489.855</b>	<b>7.235.501</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Изложеност Групе девизном ризику на дан **31. децембра 2020. године** је дата у наредној табели:

	У хиљадама динара				
	USD	EUR	Остале валуте	РСД	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	239.895	389.014	52.275	681.184
Потраживања	277.617	1.242.861	251.618	4.915.007	6.687.103
Краткорочни финансијски пласмани	-	3.779.175	642.939	30.629.516	35.051.630
Готовински еквиваленти и готовина	91.461	892.422	198.184	1.988.676	3.170.743
Потраживања за нефактурисан приход	1.598	6.274	37.094	57.072	102.038
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	32.242	2.120.498	2.152.740
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	3.341	3.160.278	3.163.619
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	17.631	17.631
<b>Укупно</b>	<b>370.676</b>	<b>6.160.627</b>	<b>1.554.432</b>	<b>42.940.953</b>	<b>51.026.689</b>
Математичка резерва	10.065	1.158.478	78.213	4.104.566	5.351.322
Резерве за изравнање ризика	-	-	-	106.167	106.167
Резерве за бонусе и попусте	-	-	-	202.941	202.941
Остале дугорочне обавезе	485	107.466	-	21.328	129.279
Краткорочне финансијске обавезе	485	50.852	5.878	1.584	58.799
Обавезе по основу штета	35.946	108.847	13.775	96.811	255.379
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	2.171.845	1.016.777	1.052.434	1.747.489	5.988.545
Резерве за преносне премије	-	-	774.475	13.777.307	14.551.782
Резерве за неистекле ризике	-	-	-	370.000	370.000
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	-	705	-	149.793	150.498
Резервисане штете	700.123	4.832.251	627.702	11.379.603	17.539.679
<b>Укупно</b>	<b>2.918.949</b>	<b>7.275.376</b>	<b>2.552.477</b>	<b>31.957.589</b>	<b>44.704.391</b>
<b>Нето девизна позиција - 31. децембар 2020. године</b>	<b>(2.548.273)</b>	<b>(1.114.749)</b>	<b>(998.045)</b>	<b>10.983.364</b>	<b>6.322.298</b>

Група је изложена девизном ризику првенствено преко дугорочних и финансијских пласмана, потраживања и готовине и готовинских еквивалената, као и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути.

Група не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, с обзиром на то да у Републици Србији и Републици Српској такви инструменти нису уобичајени. Стабилност економског окружења у којем Група послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**
**51.3.3. Каматни ризик**

Каматни ризик је ризик промене имовине или обавеза, прихода или расхода због промене каматне стопе на тржишту. Висина тржишне каматне стопе највећи утицај има на део инвестиционог портфолија уложеног у депозите код банака и обвезнице.

Кретање тржишних каматних стопа на депозите везано је за кретање референтне стопе Народне банке Србије и регулаторних органа Републике Српске.

Изложеност Групе каматном ризику је дата у односу на каматне стопе по којима Група пласира средства и каматне стопе по којима су узете финансијске обавезе у складу са подацима презентираним у наредној табели:

<b>Финансијска имовина</b>	<b>Распон каматних стопа (на годишњем нивоу)</b>	<b>Облик улагања</b>
Дугорочни финансијски пласмани	0,68%-6,00% 1,80%-2,00%	Државне ХОВ Орочени депозити
Потраживања	У висини прописане затезне камате	Потраживања
	0,80%-3,80%	Орочени депозити
Краткорочни финансијски пласмани	7,00% 1,1%-5,75% 0,74%-1,53%	Корпоративне обвезнице Државне ХОВ Остало
<b>Финансијске обавезе</b>		
Дугорочне обавезе	3,76%	Дугорочни зајмови
Краткорочне обавезе	3,76%	Зајмови са доспећем до годину дана

Група прати промене каматних стопа на финансијском тржишту и у складу са променама предузима активности улагања у пласмане који носе мањи каматни ризик.

**Ризик промене цене финансијског инструмента**

Индекс најликвиднијих акција BELEX 15 на дан 31. децембар 2021. године износио је 820,78 индексних поена и за 9,64% је виши у односу на крај 2020. године када је износио 748,61 индексних поена.

Општи индекс акција BELEX line на дан 31. децембар 2021. године износио је 1.711,57 индексних поена и забележио је раст у односу на крај претходне године од 9,29%, када је износио 1.566,03 индексних поена.

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

Њиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
<b>Финансијска средства</b>		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	41.436	40.331
Потраживања	8.000.040	6.687.103
Краткорочни финансијски пласмани	1.637.977	1.401.369
Готовина и готовински еквиваленти	649.538	1.025.122
Потраживања за нефактурисан приход	226.017	102.038
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	2.292.941	2.152.740
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	2.399.294	3.163.619
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	19.345	17.631
	<b>15.266.588</b>	<b>14.589.953</b>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	913.573	640.853
Краткорочни финансијски пласмани	33.846.660	32.735.257
Готовина и готовински еквиваленти	479.142	26.154
	<b>35.239.375</b>	<b>33.402.264</b>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Краткорочни финансијски пласмани	930.004	915.003
Готовина и готовински еквиваленти	1.072.883	2.119.468
	<b>2.002.887</b>	<b>3.034.471</b>
	<b>52.508.850</b>	<b>51.026.688</b>
<i>Каматни геп:</i>		
- фиксна камата	(1.656.282)	(115.136)
- варијабилна камата	(965.313)	(768.122)
<b>Финансијске обавезе</b>		
<i>Некаматносна</i>		
Математичка резерва	5.698.028	5.351.322
Резерве за изравнање ризика	116.047	106.167
Резерве за бонусе и попусте	159.380	202.941
Дугорочне обавезе	159.688	3.179
Краткорочне финансијске обавезе	149.215	7.947
Обавезе по основу штета	475.741	255.379
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	4.476.999	5.988.545
Резерве за преносне премије	15.298.080	14.551.782
Резерве за неистекле ризике	348.755	370.000
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	360.920	150.498
Резервисане штете	17.581.353	17.539.679
	<b>44.824.206</b>	<b>44.527.439</b>
<i>Каматносно</i>		
Дугорочне обавезе	336.928	126.100
Краткорочне финансијске обавезе	112.215	50.852
	<b>449.143</b>	<b>176.952</b>
	<b>45.273.349</b>	<b>44.704.391</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

---

**51.3.4. Ризик ликвидности**

Ликвидност Групе, као њена способност да о року извршава доспеле обавезе, зависи са једне стране од билансне структуре, а са друге стране од усклађености прилива и одлива средстава.

Циљ управљања ризиком ликвидности је трајно одржавање ниског степена изложености ризику немогућности испуњавања обавеза, као и стварање претпоставки које обезбеђују проактивни приступ и превентивно идентификовање, мерење, процењивање и контролу ризика ликвидности.

Група управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава, на основу најранијег датума на који ће постојати могућност наплате потраживања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године*Доспећа финансијских средстава*

	У хиљадама динара 31. децембар 2021.				
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Преко 1 године	Укупно
<i>Доспећа финансијских средстава</i>					
Дугорочни финансијски пласмани	-	-	-	955.009	955.009
Потраживања	6.641.740	770.712	509.448	78.140	8.000.040
Краткорочни финансијски пласмани	1.775.499	3.895.783	30.649.684	93.675	36.414.641
Готовински еквиваленти и готовина	2.196.860	-	-	4.703	2.201.563
Потраживања за нефактурисан приход	1.298	50.911	173.808	-	226.017
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	2.292.941	-	2.292.941
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	2.399.294	-	2.399.294
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	19.345	-	19.345
<b>Укупно</b>	<b>10.615.397</b>	<b>4.717.406</b>	<b>36.044.520</b>	<b>1.131.527</b>	<b>52.508.850</b>
<i>Доспећа финансијских обавеза</i>					
Математичка резерва	508.941	803.675	1.721.000	2.664.412	5.698.028
Резерве за изравнање ризика	-	-	116.047	-	116.047
Резерве за бонусе и попусте	-	-	159.380	-	159.380
Остале дугорочне обавезе	-	-	-	496.616	496.616
Краткорочне финансијске обавезе	6.220	27.021	161.020	67.169	261.430
Обавезе по основу штета	319.960	84.112	56.890	14.779	475.741
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	3.457.262	364.401	562.265	93.071	4.476.999
Резерве за преносне премије	-	-	15.298.080	-	15.298.080
Резерве за неистекле ризике	-	-	348.755	-	348.755
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	20.161	254.670	85.269	820	360.920
Резервисане штете	-	-	17.581.353	-	17.581.353
<b>Укупно</b>	<b>4.312.544</b>	<b>1.533.879</b>	<b>36.090.059</b>	<b>3.336.867</b>	<b>45.273.349</b>
<b>Усклађеност средстава и обавеза на дан 31.12.2021.</b>	<b>6.302.853</b>	<b>3.183.527</b>	<b>(45.539)</b>	<b>(2.205.340)</b>	<b>7.235.501</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

	У хиљадама динара 31. децембар 2020.				
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Преко 1 године	Укупно
<i>Доспећа финансијских средстава</i>					
Дугорочни финансијски пласмани	-	-	71.867	609.317	681.184
Потраживања	5.199.454	529.286	891.559	66.804	6.687.103
Краткорочни финансијски пласмани	2.501.254	3.456.207	28.711.121	383.048	35.051.630
Готовински еквиваленти и готовина	3.166.040	-	-	4.703	3.170.743
Потраживања за нефактурисан приход	1.352	53.182	47.504	-	102.038
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	2.152.740	-	2.152.740
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	3.163.619	-	3.163.619
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	17.631	-	17.631
<b>Укупно</b>	<b>10.868.100</b>	<b>4.038.675</b>	<b>35.056.041</b>	<b>1.063.872</b>	<b>51.026.688</b>
<i>Доспећа финансијских обавеза</i>					
Математичка резерва	403.683	-	647.641	4.299.998	5.351.322
Резерве за изравнање ризика	-	-	106.167	-	106.167
Резерве за бонусе и попусте	-	-	202.941	-	202.941
Остале дугорочне обавезе	-	122	276	128.881	129.279
Краткорочне финансијске обавезе	5.369	21.865	31.080	485	58.799
Обавезе по основу штета	200.160	11.683	32.266	11.270	255.379
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	5.283.864	302.143	252.308	150.230	5.988.545
Резерве за преносне премије	-	-	14.551.782	-	14.551.782
Резерве за неистекле ризике	-	-	370.000	-	370.000
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	11.856	136.175	705	1.762	150.498
Резервисане штете	-	-	17.539.679	-	17.539.679
<b>Укупно</b>	<b>5.904.932</b>	<b>471.988</b>	<b>33.734.845</b>	<b>4.592.626</b>	<b>44.704.391</b>
<b>Усклађеност средстава и обавеза на дан 31.12.2020.</b>	<b>4.963.168</b>	<b>3.566.687</b>	<b>1.321.196</b>	<b>(3.528.754)</b>	<b>6.322.297</b>



**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

На дан 31. децембра 2021. године најликвиднија имовина Групе, чија је рочност доспећа до месец дана, износи 10.615.397 хиљаде динара, а истовремено краткорочне обавезе које доспевају у року до месец дана износе 4.312.544 хиљаде динара, што указује да постоји вишак ликвидних средстава у односу на обавезе. Овај вишак ликвидних средстава преносиће се sukcesивно кроз наредне периоде, што указује да су створени услови за континуирано остваривање ликвидности Групе.

**51.3.5. Фер вредност финансијских инструмената**

	31. децембар 2021.		У хиљадама динара 31. децембар 2020.	
	Књиговод- ствена вредност	Фер вредност	Књиговод- ствена вредност	Фер вредност
<b>Финансијска средства</b>				
Дугорочни финансијски пласмани	955.009	955.009	681.184	681.184
Потраживања	8.000.040	8.000.040	6.687.103	6.687.103
Краткорочни финансијски пласмани	36.414.641	36.414.641	35.051.630	35.051.630
Готовина и еквиваленти	2.201.563	2.201.563	3.170.743	3.170.743
Остала потраживања	226.017	226.017	102.038	102.038
<b>Стање на дан</b>	<b>47.797.270</b>	<b>47.797.270</b>	<b>45.692.698</b>	<b>45.692.698</b>
<b>Финансијске обавезе</b>				
Остале дугорочне обавезе	496.616	496.616	129.279	129.279
Краткорочне финансијске обавезе	261.430	261.430	58.799	58.799
Обавезе по основу штета	475.741	475.741	255.379	255.379
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	4.476.999	4.476.999	5.988.545	5.988.545
Остале обавезе	360.920	360.920	150.498	150.498
<b>Стање на дан</b>	<b>6.071.706</b>	<b>6.071.706</b>	<b>6.582.500</b>	<b>6.582.500</b>

Фер вредност финансијске имовине и финансијских обавеза одређује се на следећи начин:

- Ниво 1 одмеравања фер вредности произилази из котиране тржишне вредности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмеравања фер вредности произилази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вредности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на пример, цена) или индиректно (на пример, проистекло из цене).
- Ниво 3 одмеравања фер вредности произилази из техника процењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вредности, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процене фер вредности.

	У хиљадама динара 31. децембар 2021.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
<b>Финансијска средства</b>				
Финансијски пласмани	-	28.172.886	-	28.172.886
<b>Стање на дан</b>	<b>-</b>	<b>28.172.886</b>	<b>-</b>	<b>28.172.886</b>
У хиљадама динара 31. децембар 2020.				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
<b>Финансијска средства</b>				
Финансијски пласмани	-	27.170.408	-	27.170.408
<b>Стање на дан</b>	<b>-</b>	<b>27.170.408</b>	<b>-</b>	<b>27.170.408</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Током године није било ставки које би по хијерархији мера фер вредности биле рекласификоване из једног нивоа у други. Група нема финансијске обавезе које се вреднују по фер вредности. Током године није било ставки које би по хијерархији мера фер вредности биле рекласификоване из једног нивоа у други.

**51.4. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 "Уговори о осигурању"**

**Структура обрачунате активне премије по врстама осигурања - диверсификованост портфолија осигурања**

Структура обрачунате активне премије по врстама осигурања - диверсификованост портфолија осигурања приказана је у табели у наставку:

		У хиљадама динара	
		2021. година	2020. година
<b>Врста осигурања</b>			
(1)	Осигурање од последица незгоде	1.002.068	945.777
(3)	Осигурање моторних возила – каско	3.718.583	3.293.639
(7)	Осигурање робе у превозу	458.935	339.625
	Осигурање од одговорности због употребе		
(10)	моторних возила	12.947.620	13.000.151
(8) и (9)	Осигурање имовине	12.237.347	10.621.173
	Остало	4.077.513	3.251.046
<b>Укупно неживотно осигурање</b>		<b>34.442.066</b>	<b>31.451.411</b>
(20) и (22)	Животно осигурање	3.649.455	3.124.687
<b>Укупна активна премија</b>		<b>38.091.521</b>	<b>34.576.098</b>

**Обелодањивање података у вези са структуром ликвидираних штета**

Структура ликвидираних штета по носиоцима ризика дата је у табели у наставку:

	2021. година			У хиљадама динара 2020. година		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
Ликвидиране штете у самопридржају	2.827.458	11.821.020	14.648.478	1.881.133	9.989.398	11.870.531
Удео ретроцесионара и саосигурања у ликвидираним штетама (ликвидиране штете – пасива)	55.512	1.854.478	1.909.990	34.836	917.273	952.109
<b>Укупно ликвидиране штете</b>	<b>2.882.970</b>	<b>13.675.498</b>	<b>16.558.468</b>	<b>1.915.969</b>	<b>10.906.671</b>	<b>12.822.640</b>

\*износ ликвидираних штета не садржи трошкове ликвидације

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Структура ликвидираних штета по врстама осигурања-диверсификованост портфолија осигурања приказана је у табели у наставку:

<b>Врста осигурања</b>	<b>У хиљадама динара</b>	
	<b>2021. година</b>	<b>2020. година</b>
(1) Осигурање од последица незгоде	405.301	382.278
(3) Осигурање моторних возила - каско	2.273.410	2.072.902
(7) Осигурање робе у превозу	42.801	91.122
(10) Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	4.640.272	4.432.418
(8) и (9) Осигурање имовине	4.867.328	2.935.943
Остало	1.446.386	992.007
<b>Укупно неживотно осигурање</b>	<b>13.675.498</b>	<b>10.906.670</b>
(20) и (22) Животно осигурање	2.882.970	1.915.970
<b>Укупно ликвидиране штете</b>	<b>16.558.468</b>	<b>12.822.640</b>

Структура укупне премије према носиоцима ризика, приказана је у следећој табели:

	<b>2021. година</b>			<b>У хиљадама динара</b>		
	<b>Живот</b>	<b>Неживот</b>	<b>Укупно</b>	<b>Живот</b>	<b>Неживот</b>	<b>Укупно</b>
Премија у самопридржају	3.488.882	28.182.272	31.671.154	2.976.538	26.060.051	29.036.589
Удео ретроцесије и саосигурања (премија - пасива)	160.573	6.259.794	6.420.367	148.149	5.391.360	5.539.509
<b>Укупна премија</b>	<b>3.649.455</b>	<b>34.442.066</b>	<b>38.091.521</b>	<b>3.124.687</b>	<b>31.451.411</b>	<b>34.576.098</b>

**Структура техничких резерви**

Обрачун техничких резерви Група врши у складу са Законом о осигурању, подзаконским актима донетим на основу закона и релевантним интерним актима.

Структура техничких резерви носиоцима ризика, приказана је у следећој табели:

	<b>31. децембар 2021.</b>			<b>У хиљадама динара</b>		
	<b>Живот</b>	<b>Неживот</b>	<b>Укупно</b>	<b>Живот</b>	<b>Неживот</b>	<b>Укупно</b>
Техничке резерве у самопридржају	6.720.536	27.769.528	34.490.064	5.998.087	26.789.812	32.787.899
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача и ретроцесионара (пасива)	53.746	4.657.834	4.711.580	51.964	5.282.027	5.333.991
<b>Укупно техничке резерве</b>	<b>6.774.282</b>	<b>32.427.362</b>	<b>39.201.644</b>	<b>6.050.051</b>	<b>32.071.839</b>	<b>38.121.890</b>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2021. године

		У хиљадама динара	
		2021. година	2020. година
1.	Преносна премија укупног портфеља (неживот)	14.720.708	14.115.882
2.	Резерве за неистекле ризике (неживот)	348.755	369.999
3.	Резерве за бонусе и попусте (неживот)	73.349	145.279
4.	Резервисане штете укупног портфеља (неживот)	17.168.503	17.334.512
5.	Резерве за изравнање ризика (неживот)	116.047	106.167
6.	<b>Укупно техничке резерве - неживот</b>	<b>32.427.362</b>	<b>32.071.839</b>
7.	Преносна премија пренета у реосигурање (неживот)	2.279.474	2.139.196
8.	Резервисане штете пренете у реосигурање (неживот)	2.378.360	3.142.831
9.	<b>Техничке резерве у самопридржају (неживот)</b>	<b>27.769.528</b>	<b>26.789.812</b>
10.	Преносна премија укупног портфеља (живот)	577.373	435.900
11.	Математичка резерва осигурања	5.698.028	5.351.322
12.	Резерве за бонусе и попусте (живот)	86.031	57.662
13.	Резервисане штете укупног портфеља (живот)	412.850	205.167
14.	<b>Укупно техничке резерве - живот</b>	<b>6.774.282</b>	<b>6.050.051</b>
15.	Преносна премија пренета у реосигурање (живот)	13.467	13.544
16.	Резервисане штете пренете у реосигурање (живот)	20.934	20.789
17.	Математичка резерва пренета у реосигурање	19.345	17.631
18.	<b>Техничке резерве у самопридржају (живот)</b>	<b>6.720.536</b>	<b>5.998.087</b>
19.	<b>Укупне техничке резерве</b>	<b>39.201.644</b>	<b>38.121.890</b>
20.	Укупно пренето у реосигурање	4.711.580	5.333.991
21.	<b>Укупне техничке резерве у самопридржају</b>	<b>34.490.064</b>	<b>32.787.899</b>

**Кретање преносне премије**

Кретање преносне премије приказано је у табели у наставку:

		У хиљадама динара		
		2021. година		
		Нето	Пасива	Бруто
Преносна премија - 1. јануар		12.399.041	2.152.741	14.551.782
Бруто премија		6.555.391	6.515.280	13.070.671
Меродавна премија		(5.949.305)	(6.375.081)	(12.324.386)
Преносна премија - 31. децембар		13.005.127	2.292.940	15.298.079

\* Бруто премија = фактурисана премија у текућем (обрачунском) периоду.

**Кретање резервисаних штета**

Обрачун резервисаних штета врши у складу са Законом о осигурању, подзаконским актима донетим на основу закона и релевантним интерним актима.

Структура резервисаних штета:

		У хиљадама динара	
		31.12.2021.	31.12.2020.
Резервисане пријављене штете		8.739.281	9.351.939
Резервисане непријављене штете		8.842.071	8.187.740
<b>Укупно резервисане штете</b>		<b>17.581.352</b>	<b>17.539.679</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

Кретање *резервисаних пријављених (а неликвидираних) штета* презентује се у наставку:

	2021.			2020.		
	У хиљадама динара			У хиљадама динара		
	Нето	Пасива	Бруто	Нето	Пасива	Бруто
Стање - 1. јануар	6.855.369	2.546.215	9.401.584	5.623.932	999.638	6.623.570
Промене резервисаних штета	236.076	(898.379)	(662.303)	1.178.228	1.550.141	2.728.369
Стање - 31. децембар	7.091.445	1.647.836	8.739.281	6.802.160	2.549.779	9.351.939

Кретање *резервисаних непријављених штета* презентује се у наставку:

	2021.			2020.		
	У хиљадама динара			У хиљадама динара		
	Нето	Пасива	Бруто	Нето	Пасива	Бруто
Стање - 1. јануар	7.582.389	613.840	8.196.229	7.520.014	277.407	7.797.439
Промене резервисаних штета	508.245	137.617	645.862	53.886	336.433	390.301
Стање - 31. децембар	8.090.634	751.457	8.842.091	7.573.900	613.840	8.187.740

**51.5. Ефекти ширења COVID на пословање Групе**

И поред негативних глобалних кретања у 2021. години Група је реализовала постављене пословне планове и забележила је позитиван резултат. Ефекти пандемије корона вируса нису се негативно одразили на обим пословања Групе нити на показатеље профитабилности, продуктивности, ликвидности и др.

Ефекти ширења COVID-19 нису испољили негативан утицај на остварење пословних планова Матичног друштва, што се одразило на резултате пословања Групе. Остварена бруто фактурисана премија Матичног друштва је за 6,41% виша у односу на реализацију из 2020. године односно за 1,02% виша у односу на план. Премија осигурања у самопридржају је за 1,00% виша у односу на план, док је за 7,19% виша у односу на остварење у 2020. години. У погледу ликвидираних штета у самопридржају остварење 2021. године је више у односу на претходну годину за 15,09%, док је у односу на план више за 1,22%. Укупни нето добитак износи 2.519,6 милиона динара што је за 21,22% мање у односу на 2020. годину. Рацио штета у самопридржају Матичног друштва забележио је раст од 3,73 процентна поена, рацио трошкова раст од 3,08 процентних поена, тако да је комбиновани рацио 1 у самопридржају забележио раст од 6,81 п.п. Показатељи поврата на уложени капитал у 2021. години износе: – поврат на укупни капитал износи 13,62% у односу на 20,57% у 2020. години док је стопа поврата на укупну активу 4,15% (2020. 5,59%).

Укупна инвестициона актива је порасла за 1,35% у 2021. години, односно забележен је раст инвестиционог портфеља од 518,5 милиона динара. Добитак из инвестиционе активности у 2021. години износи 1.369,9 мил. динара, док је у 2020. години износио 1.149,6 мил. динара. Стопа приноса је у 2021. години била 3,51%, а у 2020. години 2,99%.

На дан 31. децембар 2021. године гарантни капитал је био 3,55 пута већи од захтеване маргине солвентности за осигурање, односно однос захтеване маргине солвентности за осигурање и гарантног капитала је износио 0,28 што довољно говори о стабилној капиталној основи Матичног друштва, што се у највећој мери одразило и на пословање Групе.

Ефекти ширења Ковид-19 су у одређеној мери утицала на остварење пословних планова појединих чланица Групе, највише на пословање зависног правног лица „Дунав Турист“ чија је основна делатност хотелијерство и туризам, међутим то се није одразило на пословање Групе.

Група закључује да нема значајног негативног утицаја COVID-19 на пословање. У наредном периоду Група ће и даље активно пратити ризике проистекле из пандемије COVID-19 и својим клијентима давати све потребне информације о покрићима на снази и новим програмима осигурања.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**
**52. СУДСКИ СПОРОВИ**

На дан 31. децембра 2021. године Група је тужена страна у 155 судских спорова. Укупна вредност спорова који се воде против Групе је 260 хиљада динара. Укупан износ резервисања по основу спорова ван осигурања је 24.106 хиљада динара.

На дан 31. децембра 2021. године Група је тужена страна у 3.197 судских спорова по основу одштетних захтева. У свим случајевима у којима се одштетни захтев односи на накнаду из уговора о осигурању извршена је резервација у оквиру резервисаних пријављених штета.

Група сматра, имајући у виду износ резервисаних средстава, да исходи спорова који су у току неће имати материјално значајне негативне ефекте на финансијско стање или резултат пословања Групе.

**53. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА**

Матично правно лице Друштва је Република Србија која има значајан утицај кроз учешће у основном капиталу од 76,703%, Акционарски фонд има учешће од 3,609%, остали акционари 1,644% док је учешће друштвеног капитала 18,044%.

Трансакције између повезаних страна унутар Групе, као и неизмирена салда, елиминисани су приликом израде ових консолидованих финансијских извештаја Групе.

Примања и накнаде кључног руководства – чланова Надзорног и Извршног одбора Матичног друштва и чланица Групе чија основна делатност је осигурање / реосигурање приказана су у следећој табели:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Примања и накнаде кључног руководства – чланова Надзорног и Извршног одбора	100.030	81.721

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембар	
	2021.	2020.
Потраживања (премија) - пре исправке вредности	1.834.523	1.777.425
Остала потраживања	893.535	1.644.516
Обавезе	28.339	264

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембар	
	2021.	2020.
Фактурисана премија	3.173.932	2.854.209
Остали приходи	33.264	74.813
Расходи накнада штета и уговорених износа	1.077.979	845.512
Расходи за бонусе и попусте	576.682	549.639
Трошкови материјала, енергије	86.073	80.355

По основу приказаних трансакција са друштвима у државном власништву Група је имала потраживања и обавезе, односно приходе и расходе који настају као резултат редовних пословних процеса, а који нису предмет обелодањивања (резервисане штете, функционални доприноси, трансакције по основу уговора о саосигурању и реосигурању са са(рео)сигуравачима).

## НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2021. године

Најзначајније трансакције и салда са друштвима у државном власништву:

На дан 31. децембра	у хиљадама динара	
	2021.	2020.
<i>Потраживања (премија) - бруто</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	1.215.672	1.251.536
Банка Поштанска штедионица а.д.	387.748	312.430
Електродистрибуција Србије д.о.о.	201.909	175.243
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	29.194	38.216
	<b>1.834.523</b>	<b>1.777.425</b>
<i>Остала потраживања</i>		
Банка Поштанска штедионица а.д.	893.535	1.197.564
Република Србија	-	446.952
	<b>893.535</b>	<b>1.644.516</b>
<i>Обавезе</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	69	261
Банка Поштанска штедионица а.д.	28.270	113
	<b>28.339</b>	<b>171</b>

Година која се завршила дана 31. децембра	у хиљадама динара	
	2021.	2020.
<i>Приходи од премије</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	1.585.646	1.666.707
Банка Поштанска штедионица а.д.	1.041.263	711.714
Електродистрибуција Србије д.о.о.	341.678	249.366
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	205.345	226.422
	<b>3.173.932</b>	<b>2.854.209</b>
<i>Остали приходи</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	34	47.541
Електродистрибуција Србије д.о.о.	6	-
Банка Поштанска штедионица а.д.	33.222	27.008
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	2	-
	<b>33.264</b>	<b>74.549</b>
<i>Расходи накнада штета и уговорених износа</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	178.256	309.752
Банка Поштанска штедионица а.д.	869.411	353.455
Електродистрибуција Србије д.о.о.	30.312	112.215
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	0	70.090
	<b>1.077.979</b>	<b>845.512</b>
<i>Расходи за бонусе и попусте</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	380.422	399.661
Банка Поштанска штедионица а.д.	104.858	73.981
Електродистрибуција Србије д.о.о.	44.001	38.634
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	47.401	37.363
	<b>576.682</b>	<b>549.639</b>
<i>Трошкови материјала, енергије</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	<b>86.073</b>	<b>76.468</b>

Републички органи, органи аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе као и јавна предузећа (јавни и секторски наручиоци у смислу Закона о јавним набавкама) имају обавезу да услуге осигурања прибављају у поступку јавних набавки објављивањем позива и конкурсне документације на Порталу јавних набавки.

Поступак, садржина конкурсне документације као и други услови за учешће привредних субјеката у поступку одређени су Законом о јавним набавкама. Поступак је јаван и транспарентан и по објављеном позиву своју понуду могу поднети сва правна лица која задовољавају услове прописане конкурсном документацијом. Компанија учествује у поступцима јавних набавки услуге осигурања као понуђач, где нуди своје услуге са другим учесницима на тржишту.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**

**54. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА**

Од 01.01.2022. године, Компанија је у Региону за продају неживотних осигурања Север, отворила нову главну филијалу ГФО Суботица. Заједно са новоотвореном филијалом, продајну мрежу неживотних осигурања Компаније чини 29 главних филијала.

*Трансформација друштвеног капитала* - У току је упис акција које се издају запосленима по основу преноса друштвеног капитала. Право на стицање акција без накнаде имају држављани Републике Србије који су запослени или су раније били запослени у Компанији и запослени у контролисаним друштвима Компаније, а лицима која су раније била запослена, сматрају се и пензионери. Вредност капитала који је предмет трансформације је 1.786.982.040,00 динара и састоји се од 2.740.770 комада обичних акција, појединачне номиналне вредности од 652,00 динара.

*Сукоби између Украјине и Русије* - као и реакција Русије на санкције које су јој уведене од стране УСА, УК и ЕУ за последицу ће имати погоршање услова пословања на глобалном нивоу. У последњих неколико година, Србија је развијала економске односе како са Европском Унијом, тако и са Украјином и Русијом. Према подацима Привредне коморе Србије, у 2021. години, извоз у Русију је повећан за 9,3% у односу на претходну годину, а вредео је 871,4 милиона евра. Србија из Русије увози 26% природног гаса, као и 18 % сирове нафте и уља. За исти период, Србија је у Украјину извезла за 45 % више у односу на 2020. годину, а увоз је порастао за 61%. Вредност српског извоза била је 163,6 милиона евра. У Европску унију, Србија је у 2021. године извезла робу у вредности 21,6 милијарди евра, док је вредност увоза била 28,6 милијарди евра. Према подацима Привредне коморе Србије, компаније које послују са Украјином, Русијом и Белорусијом, због новонастале кризе, као највећи проблем истичу транспорт робе због затварања међусобних граница.

Имајући у обзир све наведене проблеме и последице Украјинско-Руске кризе на привреду у Србије, прогнозе будућег пословања по индустријама нису оптимистичне. Према подацима Министарства финансија, четири највећа извозника у 2021. години су Зиђин копер из Бора, Железаре Смедерево, нафтне компаније НИС-Гаспром и Тигар тајерс. Поменуте Компаније послују у индустријама које су значајно погођене кризом, а такође су део великих корпорација, те је њихово даље пословање у Србији, јер зависи и од одлука групе. У зависности како и колико брзо ће се наћи решења за превазилажење проблема, насталих услед утицаја кризе, у индустријама у којима послују клијенти Компаније, у тој мери ће последице кризе одразити и на пословање саме Компаније. Може се очекивати померање скаденце код осигурања робе у превозу и других врста осигурања, али и нижа фактурисана премија или не могућност реосигурања одређених ризика, чије квантитативне ефекте на показатеље пословања Компаније тренутно није могуће утврдити.

Након извештајног периода, од 27.01.2022. године до 28.03.2022. године, пуштена је у складу са условима Уговора о дугорочном кредиту Дунав аута са Поштанском штедионицом друга, трећа и четврта транша кредита у укупном износу од 182.280 хиљада динара.

Осим горе наведених, није било других значајних догађаја након датума биланса стања, укључујући и било какве негативне развоје спорова у току против чланица Групе, нити нових материјално значајних судских и других спорова, који би захтевали додатна обелодањивања или корекције приложених консолидованих финансијских извештаја.



**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2021. године**
**55. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ**

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција консолидованог биланса стања у динаре, за поједине главне валуте били су следећи:

	<b>31. децембар 2021.</b>	<b>31. децембар 2020.</b>
EUR	117,5821	117,5802
USD	103,9262	95,6637
GBP	140,2626	130,3984
CHF	113,6388	108,4388

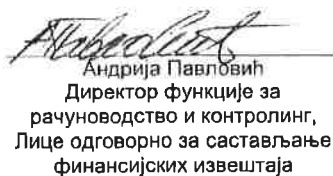
У Београду, 16. јуна 2022. године



Милица Стоковић  
Председник Извршног одбора



Милица Ђурђевић  
Члан Извршног одбора



Андрија Павловић  
Директор функције за  
рачуноводство и контролинг,  
Лице одговорно за састављање  
финансијских извештаја

